Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 194 (1444) ♦ Вівторок, 15 жовтня 1996 року ♦ Ціна договірна

ДЕРЖАВА, ВЛАДА, САМОВРЯДУВАННЯ

Перебування Голови Верховної Ради Олександра Мороза у Луганську

У Луганську Олександр Мороз відкрив Палац правосуддя, в якому зручно, навіть комфортно, після поневірянь у непристосованих приміщеннях, розміщуються юристи. І виступив у переповненому актовому залі палацу. Без сильної судової влади, зазначив він, не можна говорити про демократію. На Луганщині, як і скрізь, чимало проблем у боротьбі із злочинністю. Але саме тут досягли і успіхів. Наприклад, показник розкриття злочинів — 70 відсотків — найвищий в Україні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Павло ЛАЗАРЕНКО: Ми вийдемо з кризи, спираючись на виробництво, і поставимо на місце любителів легкої наживи

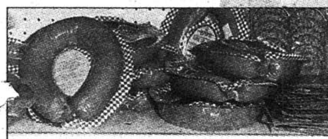
Прем'єр-міністр України зустрівся з членами гільдії головних редакторів засобів масової інформації.

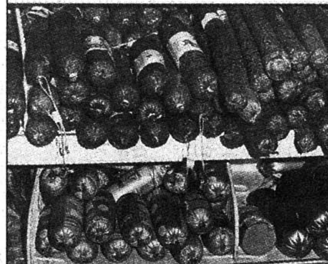
Павло Іванович формулював думки чітко і стисло і наводив цифри, не заглядаючи до записника.

У 1992-94 роках Україна заборгувала Росії і Туркменистану майже вісім мільярдів доларів за енергоносії. У 1995-96 роках боргів за енергоносії немає. Тобто, попередній борг не зростав. Проблема: реструктуризувати і сплатити попередній борг. Лише у 1996 році для обслуговування всього зовнішнього боргу України потрібно 1,270 мільярда доларів. Виплачено вже — 700 мільйонів доларів.

(Закінчення на 5-й стор.).

Шило випирає і з красивого мішка

«Югославські дні» у парламенті

Учора вдень до Києва прибула делегація Скупщини Союзної Республіки Югославія на чолі з головою Віча громадян Радоманом Божовичем. Програма візиту югославських парламентаріїв надзвичайно насичена: зустрічі з вищим керівництвом України, робота в постійних комісіях Верховної Ради.

По прибутті до аеропорту Бориспіль Радоман Божович виступив із заявою для преси. А після приїзду до Києва і влаштування в резиденції відбулася його зустріч із Головою Верховної Ради Олександром Морозом. **(Матеріал про українсько-югославські відносини читайте на 10-й стор.).**

ПРОЧИТАЙТЕ І РОЗКАЖІТЬ ІНШИМ, БУДЬ ЛАСКА!

«Голос України» був і залишається газетою, призначеною для розумного читача.

«Голос України» — це повага до Вас і Ваша поінформованість.

Передплатний індекс газети українською мовою — 60955, російською мовою — 60997.

Передплатна ціна на перше півріччя 1997 року — 12 гривень.

Можна передплатити Вашу газету «Голос України» і на весь наступний рік за 24 гривні.

Є передплатні пільги для ветеранів ВВВ і праці, студентів, чорнобильців, афганців: 9 гривень за передплату на шість місяців, 18 гривень — за річну.

Проблема

Чорнобильська трагедія вкрай загострила проблему харчування. Екологічно чисті продукти сьогодні, як ніколи, дефіцитні.

(Читайте на 13-й стор.).

Як платити з порожнього гаманця?

Консультативна рада профспілок України звернулася до Президента та Прем'єр-міністра країни із пропозицією терміново вирішити питання про подовження мораторію на стягнення пені за несплачування комунальних послуг до повного погашення заборгованості із заробітної плати та інших соціальних виплат.

Звернення підписали лідери вільних та ряду відомчих профспілкових організацій країни.

Термін дії мораторію закінчився 1 жовтня.

У номер

Нарада у Голови Верховної Ради України

14 жовтня, Голова Верховної Ради України Олександр Мороз провів нараду з головами постійних комісій. Розглянуто питання про розклад засідань Верховної Ради 15—18 жовтня 1996 року.

У вступному слові Олександр Мороз наголосив, що цей пленарний тиждень буде чи не найнапруженішим і найвідповідальнішим за весь період Верховної Ради України нинішнього скликання. Адже до порядку денного внесено вельми важливі і основоположні законопроекти: про Програму діяльності уряду, про величину вартості межі малозабезпеченості, проект закону України про місцеве самоврядування в Україні, проект закону про Державний бюджет України на 1997 рік, проект закону про Конституційний суд України (прийняття ст. 13 розділу IV та закону в цілому), проект закону про Кабінет міністрів України, проект закону України про вибори народних депутатів.

Детально обговорено процедуру розгляду у Верховній Раді Програми діяльності уряду. Учасники наради поділилися думками з приводу цього документа, висловили зауваження і пропозиції, внесені депутатами на засіданнях комісій.

Проект закону про Державний бюджет України на 1997 рік має бути розглянутий у сесійному залі разом з доповіддю уряду про основні показники соціально-економічного розвитку України на 1997 рік. Тому запропоновано Кабміну ознайомити народних депутатів з цими показниками не пізніше початку пленарного засідання 15 жовтня.

Подібна пропозиція прозвучала і стосовно розгляду в середу, 16 жовтня, питання про величину вартості межі малозабезпеченості, — депутати напередодні розгляду повинні мати відповідні розрахунки.

На нараді йшлося також про проект закону про місцеве самоврядування в Україні, який буде розглянуто цього пленарного тижня. Питання актуальне, на часі — важливо законодавчо затвердити функції владних структур місцевого рівня, уникнути непотрібного протистояння.

Обговорено ще ряд принципово важливих законопроектів, внесених до порядку денного роботи шостої сесії Верховної Ради 15—18 жовтня. Зокрема, проект закону про Конституційний суд України, проект закону про вибори народних депутатів, проект закону про Кабінет міністрів України та ін.

Прес-служба Верховної Ради України.

Мирний атом — у корпорації єдиній

Зареєстровано статут корпорації атомних станцій України «Укренергоатом». До її складу увійшли п'ять атомних станцій України.

Серед головних завдань корпорації — забезпечення технічної, інвестиційної та фінансової взаємодії українських АЕС в умовах розвитку енергоринку, наявної кризи неплатежів, наступного зимового сезону.

За словами помічника генерального директора ВО «Запорізька АЕС» Юрія Терешка, корпорацію створюють на безприбутковій основі з метою нагромадження в сфері фінансів прибутку на розрахункових рахунках АЕС — членів «Укренергоатома».

Указ Президента України

Про призначення І. Ф. Шарова Постійним представником Президента України у Верховній Раді України

Призначити ШАРОВА Ігоря Федоровича Постійним представником Президента України у Верховній Раді України.

Президент України Л.КУЧМА.

м. Київ, 12 жовтня 1996 року.

Держава, влада, самоврядування

(Початок на 1-й стор.).

Олександр Мороз відвідав також холдингову компанію «Луганськтепловоз». Розмовляв із спеціалістами і робітниками, оглянув перший український трамвай, створений тут дизель-поїзд (він проходить випробування).

У сільськогосподарському інституті Олександра Мороза чекали вузівці із усієї області. З болем говорилося про падіння престижу науки, незадовільне її фінансування. 25 — 30 відсотків учених залишили кафедри в пошуках іншого заробітку.

Незадовільний розвиток науки гальмує реформи. Треба, нарешті, перейти від фінансування закладів до фінансування конкретних ідей. Цю зустріч Олександр Мороз напівжартома завершив словами: «Я знав, що на Луганщині є розумні люди, але не знав, що їх так багато».

Олександр Мороз під час відвідин госпіталю інвалідів Великої Вітчизняної війни.

Увечері Олександр Мороз та голова Комісії Верховної Ради України із питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування Олександр Стешенко, голова Комісії Верховної Ради України із питань фінансової і банківської діяльності Віктор Суслов, народні депутати України від Луганської області, а також глава облдержадміністрації Геннадій Фоменко зустрілися з керівниками міських і районних держадміністрацій і рад. Йшла нелегка розмова про проблеми організації влади. Олександр Мороз висловив свою точку зору: тут має бути єдиний підхід — детальна розробка функцій і повноважень усіх структур влади на всіх рівнях. Присутніх дуже непокоїла ймовірність втрати влади на місцях. Думку більшості висловив мер Алчевська Микола Кириченко: «Держава, якщо і живе, то тільки тому, що є самоуправління». Про оптимальний варіант поєднання владної вертикалі і самоуправління найбільше й говорилося.

Наступний день для Олександра Мороза почався із відвідин відкритого менше року тому госпіталю інвалідів Великої Вітчизняної війни. Потім участь в урочистих зборах, присвячених 5-річчю створення луганської обласної організації Соціалістичної партії України. На трибуні оратори не скупилися на емоції. Виступали не лише соціалісти, а й комуністи. Останні в найрізкіших тонах критикували Конституцію України без будь-якого конструктивізму: вона, мовлявь, буржуазна і бандерівська. Олександр Мороз остудив гарячі голови: «Прийняття Конституції України — колосальна перемога Верховної Ради, в тому числі, і лівого блоку».

Олександр Олександрович докладно розповів про діяльність соцпартії, роботу нашого парламенту.

Завершилася поїздка Олександра Мороза в Луганськ прес-конференцією, на якій він заявив, що повертається до Києва задоволений.

Анатолій КОБЕЛЬНЮК. Фото В. ЛІСНОГО (Укрінформ).

У комісіях Верховної Ради України

Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією розглянула проект Закону України «Про зброю», внесений Кабінетом Міністрів України, і альтернативний проект Закону «Про зброю», поданий в порядку законодавчої ініціативи народним депутатом Валентином Недригайлом. Вирішено підтримати законопроект Кабінету Міністрів України.

Комісія з питань оборони і державної безпеки обговорила інформацію міністра машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України Валерія Малєва про роботу Мінмашпрому по виконанню вимог чинного законодавства щодо використання державного фонду сприяння конверсії, створення замкнутих циклів виробництва озброєнь і спеціальної продукції, приватизації та реструктуризації підприємств військово-промислового комплексу.

Інформацію міністра прийнято до відома. Запропоновано Кабінету Міністрів передбачити у проекті Державного бюджету на 1997 рік відповідне фінансування комплексних цільових науково-технічних програм конверсії військово-промислового комплексу України, вжити заходів щодо прискорення розробки та внесення у 1996 році на розгляд Верховної Ради проекту державної програми розвитку озброєння і військової техніки та її фінансування, а також закінчити в цьому році роботу по приведенню утримуваних мобілізаційних потужностей підприємств у відповідність до реальних потреб України.

Комісія разом з відповідними постійними комісіями Верховної Ради України та Кабінетом Міністрів України має розробити і подати до Верховної Ради України проекти законодавчих актів про приватизацію підприємств і організацій машинобудування та військово-промислового комплексу, про казенні підприємства, про мобілізаційні потужності та резерви, про приватизацію об'єктів соціально-культурного призначення.

Комісія з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку провела виїзне засідання по перевірці стану виконання Закону України «Про енергозбереження».

Відповідно до закону створено Державний Комітет України з енергозбереження, на який покладено проведення єдиної державної політики у сфері енергозбереження, підвищення ефективності роботи по раціональному використанню та економному витрачанню паливно-енергетичних ресурсів. Створені й відповідні органи на місцях. Комітет розробив Комплексну державну програму енергозбереження.

Однак робота по раціональному використанню та економному витрачанню паливно-енергетичних ресурсів ще не набула широкого розвитку, в той час як лише за рахунок виконання першочергових технологічних та нормативно-правових заходів економія може скласти 12,2-13,2 млн. тонн умовного палива, а загальний економічний ефект за 1997-1998 роки — понад 1 млрд. гривень.

Енергозбереження, підкреслили депутати, — потенціал якого в Україні складає 40 процентів енергоспоживання, має бути стратегічним завданням уряду по виходу з енергетичної кризи. Тому комісія запропонувала прискорити створення нормативно-законодавчої бази для здійснення заходів щодо ефективного використання енергоресурсів, дійового механізму доведення її до промислових підприємств, установ та організацій різних форм власності, посилити інформування населення щодо способів економії енергоресурсів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Семінар з реформування в АПК

Кабінет міністрів України, Комісія Верховної Ради України з питань економічної політики та управління народним господарством, Фонд державного майна України, Фонд соціального захисту та постприватизаційної підтримки колективних і приватних власників, Спілка орендарів і підприємців України, Учбово-консалтинговий центр інвестиційного менеджменту 24—25 жовтня проводять у Києві науково-практичний семінар «Реформування відносин власності в АПК у зв'язку з Законом України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі».

Мета семінару — сприяння захисту права власності акціонерів та суб'єктів колективної власності;

аналіз стану приватизації в АПК та прискорення реформування відносин власності.

Адреса та контактні телефони оргкомітету: 254070, Київ-70, вул. Г. Сковороди, 5а, СОПУ. Тел.: (044) 416-21-49, 416-45-22, 416-07-64, тел./факс 462-53-70.

Читацький мікрофон

Кого ви представляєте

Шановні депутати! Слухаю всі ваші засідання, але інколи не розумію, звідки ведуться передачі: з Верховної Ради України чи з Державної Думи Росії? Чомусь багато депутатів виступає російською мовою. Мене вразила й відповідь головуючого на зауваження, чому не виступають державною мовою, що тільки Шевченко розмовляв українською мовою, а все інше — діалект. Дозвольте запитати, чому ж тоді ви, кращі люди українського народу, не вивчаєте ту мову, якою розмовляв Кобзар? І депутати попереднього скликання не спромоглися вивчити українську мову. Таким чином всі ви бойкотуєте Закон «Про мови», якого ніхто не скасовував. У парламенті жодної країни немає такої «вінегретної» мови, як в українському. Вуха в'януть від вашого інтелекту і культури поведінки в залі засідань. Яку країну ви представляєте? Кого захищаєте? Хто ви є насправді? Такі запитання завжди виникають у мене, коли слухаю вас...

Вікторія ШПАК, лікар.

Чернівці.

Пишаємося тим, що ми — українці

Вагомою причиною повільного обміну українського паспорта є те, що в новому зразку відсутня графа про національність його власника. З цього приводу обурюються не лише українці, а й люди інших національностей, бо вбачають у цьому спробу реанімувати таке штучне поняття, як «радянський народ». Виправити таке становище можна лише розробивши та виготовивши паспорт зовсім іншого зразка. Але це, звісно, вимагає витрат коштів і часу. Тож пропонуємо у графі про громадянство робити запис і про національність. Вважаємо, що в розв'язання цього питання повинні втрутитися і ви, шановні депутати. Адже вирішення такої морально-етичної і політичної проблеми — це крок до становлення конституційного ладу в державі.

О. БОЙКО, Ю. ДЕКУНЕНКО, М. СИМОНЕНКО.

Верхньодніпровськ Дніпропетровської області.

Віримо, що таких людей у парламенті більше

У тому, що депутати не чують слів подяки від своїх виборців, безумовно, винні вони самі. Бо якщо депутат працює в окрузі, то й роботу його помічають. Ми, колектив із 1120 чоловік, ветерани та інваліди війни, хочемо сказати щирі слова подяки депутатові Верховної Ради України Василю Степенку. Бо в цей складний час він допомагає нам, хворим і немічним бабусям та дідусям, колишнім героям боїв, вижити, не зневіритися, не вмерти на свою потом та кров'ю зароблену мізерну пенсію. На наше прохання допомогти інвалідам та ветеранам продуктами харчування Василь Іванович відгукнувся відразу. І вже наступного дня ветерани мали змогу в спеціалізованому магазині придбати все необхідне. Може, це комусь видасться дрібницею, але нам, ветеранам, дуже приємна турбота й увага. Хочеться вірити, що таких людей у парламенті більшість. І вселяє оптимізм, що справи в Україні підуть на краще.

За дорученням ради інвалідів війни С. ДРИНЯЄВ, Д. АХМЕДЖАНОВ, І. ФІНЕНКО.

Полтава.

Страждали ми за свій народ

За проявлене співчуття гіркій долі своєї Батьківщини під час голодомору мене, курсанта Ленінградського військового училища, було засуджено до страти. Після мого перебування протягом 106 діб у камері смерті вирок було змінено на ув'язнення. Безвинне покарання я відбував одинадцять з половиною років на далекій Колимі. У 1991 році мене визнано інвалідом унаслідок репресій, але не прирівняно до інвалідів війни. Для мене це питання дуже важливе, бо я сьогодні дуже потерпаю в пенсійному забезпеченні. Прошу Верховну Раду звернути увагу на це і внести корективи до законодавства. Адже таких, як я, небагато, але через колимські страждання доля не склалася, і на старості років ми зовсім одинокі і всіма покинуті. А потерпали ми за свій народ.

Іван ШУЛЬГАН, інвалід внаслідок репресій.

Київ.

У комісіях Верховної Ради України

Комісія з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування розглянула законопроекти «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про вибори народних депутатів України», які з урахуванням відповідних пропозицій будуть внесені на розгляд сесії.

Гостро пройшло обговорення проекту закону «Про Кабінет міністрів України», підготовленого урядовими фахівцями. Вирішено запропонувати Верховній Раді доручити Кабінетові міністрів докорінно переробити цей документ, чітко визначивши в ньому структуру уряду, відповідальність його керівників за виконання програмних документів та правових актів.

Підтримано пропозиції Львівської, Миколаївської, Тернопільської, Житомирської та Чернівецької обласних рад щодо окремих питань адміністративно-територіального устрою.

Члени комісії провели дискусію щодо прийняття окремого законодавчого акта про житлові субсидії, під час якої дійшли висновку: враховуючи, що ці питання регулюються нормативними актами Кабінету міністрів, приймати такий документ недоцільно.

Голова Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Григорій Омельченко зустрівся з радником посольства США в Україні з політичних справ Томасом Г. Оклтрі на його прохання. Йшлося про вирішення питань, які виникають у процесі взаємодії двох країн у сфері боротьби з організованою злочинністю. Підкреслювалося, що для міжнародної організованої злочинності не існує ні кордонів, ні відстаней. Зростання організованої злочинності може впливати на політичну і економічну ситуацію інших країн.

Григорій Омельченко висловився за прискорення підписання двосторонньої угоди про правову допомогу, про що у травні минулого року домовилися президенти України і США. Він наголосив, що давно настав час для спільних акцій проти організованої злочинності, яка однаковою мірою небезпечна для демократії і в стабільних США, і в Україні, яка переживає економічну і соціальну кризу.

Пан Томас Г. Оклтрі поінформував голову комісії про відкриття при посольстві США в Україні постійного представництва ФБР для координації дій правоохоронних органів двох країн у сфері боротьби з організованою злочинністю і наркобізнесом.

У зустрічі взяли участь другий секретар посольства США в Україні Маркус Мікеллі, спеціальний агент ФБР Андрій Сизак, член Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією ВР Анатолій Єрмак і головний консультант комісії Микола Мельник.

Прес-служба Верховної Ради України.

Засідання Комісії з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Чи стануть педагоги друзями уряду?

Нещодавно зустрів завідувачку відділу освіти Бородянського району Фросинію Михайлівну Отрощенко й запитав, як у неї справи.

— Знаєте, хоч і непрості часи переживаємо, але стільки позитивного нині в школах. Учителі, які стали педагогами за покликанням, сьогодні можуть по-справжньому розкрити свій талант. У більшості шкіл підтримують належний порядок, організовано харчування (район віднесено до 4-ї зони посиленого радіологічного контролю внаслідок Чорнобильської катастрофи). Одна біда — невиплата заробітної плати. Якщо триватиме так і надалі, то наслідки важко навіть передбачити.

Поділився почутим із секретарем Постійної комісії з питань науки та народної освіти Верховної Ради Станіславом Ніколаєнком.

— Так, ситуація ускладнюється. Разом з тим уряд передбачає, як пишуть чиновники, «зменшення тиску освітньої галузі на державний бюджет».

Що ж робити?

Як з'ясовується, не всі колишні республіки СРСР переживають кризу в галузі освіти. У нас відбулася зустріч із президентом міжнародної асоціації працівників освіти Ярославом Береговим (у минулі часи ця асоціація займалася підтримкою та поширенням досвіду видатних педагогів-новаторів). Наприклад, в Азербайджані, не вдаючись до значних фінансових затрат, зуміли зберегти освітню систему. Передовсім не втратили кадрового потенціалу за рахунок цілковитого звільнення від проходження військової служби студентів педагогічних вузів і вчителів. Переконаний, що ми також могли б прийняти таке рішення, адже до служби у Збройних силах сьогодні призивають лише частину молоді. Кожна азербайджанська школа має ще й службові квартири для педагогів.

Досвід закавказької республіки підказав нам, які зміни ми внесемо до свого закону про освіту.

Інша ситуація в Росії. Події в Чечні продемонстрували, зокрема, як негативно впливає на виховання молоді відсутність достатнього фінансування освітньої галузі та кризовий стан сім'ї. Відомо, що в Росії половину дітей виховують у так званій неповній сім'ї (найчастіше немає батька). Тому хлопці, закликані до війська, не готові до серйозних життєвих випробувань.

Ці проблеми характерні і для нас.

Отже, конче потрібно узгоджувати дії всіх гілок влади для вироблення політики, що сприяє освіті.

Верховна Рада прийняла закон про освіту, але його положення реалізуються дуже повільно або таким чином, що продовжується руйнування навчальної системи. Прийняте влітку рішення про комплектацію класів (не менш як 35 чоловік) призвело до скорочення учительських місць, перевантаження класів. У вузах також негаразд: де-не-де нема робочих меблів. Введено плату за підручники, відмінено харчування в школах...

Ми згадали зарубіжний досвід, а якщо подивитися на Європу (про яку ми тепер так багато говоримо), то у Франції ще сто років тому почали реалізовувати принципи середньої освіти: безоплатність, безконфесійність, обов'язковість. Постає закономірне запитання: на яку Європу ми орієнтуємося?

Не кращі справи й у профтехосвіті. Днями ми брали участь у засіданні міжнародного клубу профтехосвіти Східної Європи. У ФРН чудова система професійної підготовки молоді, й там немає проблем з підготовкою потрібних фахівців. США відстають у цій справі. В Україні нині співвідношення молодих робітників до літніх — 20% до 80%. А потрібно 40 відсотків молодих і 60 — літніх.

Негативно сприйняли на місцях і рішення про передання до місцевих бюджетів педагогічних інститутів та технікумів. Це шлях до їх провінціалізації, зниження якості підготовки спеціалістів, потреба в яких часто не обмежується кордонами лише певного регіону.

Як бачимо, поки що говорити про позитивні зміни немає підстав. Але я оптиміст, хоч як парадоксально це звучить. За останніми статистичними даними, в Україні проживає 10 мільйонів молоді від 14 до 29 років. Це не лише наше майбутнє, а й сила, яка примусить наше суспільство вирішувати освітні проблеми. Можливо, навіть з'явиться потреба у введенні податку на дітей, як зробили у США в період кризи. Мусимо шукати, не зупинятися, проте діяти спільними зусиллями всіх гілок влади й громадськості.

Віталій АБЛІЦОВ.

Квартира для глави адміністрації: подробиці й ухвала комісії

Як уже повідомлялося в пресі, Комісія ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією заслухала питання про виконання свого рішення від 4 вересня ц. р. про перевірку законності отримання квартири главою адміністрації Президента України Табачником Д. В. Встановлено таке.

На момент призначення главою адміністрації Президента Табачник Д.В. був єдиним користувачем (власником) 3-кімнатної квартири житловою площею 42,3 кв. м (загальна — 68,1 кв. м по вул. Стадіонній, 6 у м. Києві і законних підстав для поліпшення своїх житлових умов (чи отримання нової квартири) не мав. На квартирному обліку на покращання житлових умов Табачник Д. В. не перебував (і бути поставленим на квартоблік згідно з чинним законодавством не міг через відсутність підстав як таких).

Незважаючи на це, заступник глави адміністрації Президента України П. Теренчук 20 жовтня 1994 року звернувся до міністра Кабінету міністрів України В. П. Пустовойтенка з проханням (лист № 3-2/2-229) вирішити питання про надання квартири главі адміністрації Президента України Д. В. Табачнику.

Через чотири дні— 24 жовтня 1994 року — виконавчий комітет Радянської районної Ради народних депутатів м. Києва рішенням № 24/113 вніс зміни до проектно-кошторисної документації будинку № 28 по вул. Ярославів Вал, мотивуючи своє рішення необхідністю перенесення ліфтової шахти. Таким чином однокімнатна квартира № 31 була ліквідована і об'єднана з двокімнатною квартирою № 32.

Насправді жодної необхідності у зміні планування квартир № 31 і №32 не було. Як пояснила директор державного підприємства з утримання житлового фонду Радянського району м. Києва А. Ф. Січкар, квартири № 31 і № 32 у будинку № 28 по вул. Ярославів Вал були об'єднані на прохання міськквартуправління з метою утворення повнометражної квартири для заселення великої сім'ї. У зазначеному будинку реконструкція шахти ліфта проводилась, але до перепланування квартир № 31 і № 32 жодного відношення не мала.

12 грудня 1994 року брати Табачники — Дмитро і Михайло — звернулися до виконавчого комітету Залізничної Ради народних депутатів м. Києва із заявами зробити між ними родинний обмін квартирами, у яких вони проживали. Згідно з рішенням виконавчого комітету № 276 від 12 грудня 1994 року, Табачник Д. В. обміняв свою 3-кімнатну квартиру житловою площею 42,3 кв. м (загальна — 68,1 кв. м) на третьому поверсі по вул. Стадіонній, 6 на 2-кімнатну квартиру житловою площею 28,6 кв. м на 6-му поверсі по вул. Кудряшова, 4, де мешкав його брат Михайло Табачник.

Згодом, 10 квітня 1996 року, М. В. Табачник на одного себе приватизував отриману в результаті родинного обміну 3-кімнатну квартиру по вул. Стадіонній, 6, яка до обміну належала його братові Д. В. Табачнику — главі адміністрації Президента України.

21 грудня 1994 року голові виконавчого комітету Залізничної районної Ради народних депутатів В. Г. Титарчуку надійшла заява від Д. В. Табачника з проханням прописати на його житлову площу по вул. Кудряшова, 4, кв. 31 його батька, Табачника Володимира Ісеровича, у зв'язку з погіршенням здоров'я батька і необхідністю постійного догляду і контролю за ним.

28 грудня 1994 р. батько Д. В. Табачника був прописаний. Ким написана згадана вище заява і кому належить підпис, що стоїть під нею, Табачник Д. В. чи його батькові, можна встановити тільки після проведення судово-криміналістичної експертизи, що можна зробити лише після порушення кримінальної справи.

На день появи зазначеної заяви батько Табачника Д. В. — Табачник В. І. був прописаний і мешкав разом зі своєю дружиною в 4-кімнатній кооперативній квартирі № 131 по вул. Кавказькій, 7 у м. Києві.

Навіть після того, як глава адміністрації Президента України Табачник Д. В., маючи не тільки задовільну, а й надлишкову житлову площу, зумисно штучно в інтересах свого брата погіршив свої житлові умови в результаті родинного обміну квартир між ними, він не мав законних підстав на покращання своїх житлових умов за рахунок державного житлового фонду.

Згідно з ст. 31 ЖК України право на отримання жилого приміщення у будинках державного чи громадського житлового фонду мають виключно громадяни, які потребують покращання житлових умов. Перелік підстав для визнання громадян такими, що потребують покращання житлових умов, визначено у ст. 34 ЖК України. Жодної з перелічених у кодексі підстав Табачник Д. В. не мав.

13 січня 1995 року на вищезазначеному листі заступника глави адміністрації Президента П. Теренчука від 20 жовтня 1994 року за № 3-2/2-229 про надання квартири Табачнику Д. В. заступник міністра Кабінету міністрів України І. П. Доценко написав резолюцію начальнику господарського управління Кабінету міністрів: «Яворському А. С. Прошу вирішити».

Того ж дня (13.01.95 р.) Яворський А. С. на цьому ж листі написав вказівку начальнику ВЖРЕГУ Кабінету міністрів: «Романенко В. О. Для виконання».

Того ж таки дня (13.01.95 р.) Романенко В. О. порушив статтю 58 ЖК України і видав главі адміністрації Президента України Табачнику Д. В. відомчий ордер № 8919 на квартиру № 32 в будинку № 28 по вул. Ярославів Вал.

В ордері зазначено, що видана Табачнику Д. В. квартира є 3-кімнатною з житловою площею 55,4 кв. м.

(Закінчення на 12-й стор.).

Не популярні, проте потрібні

ЗДАЄТЬСЯ, уряд вирішив покласти край соціальному утриманству. Як зазначив минулого тижня на прес-конференції міністр праці, з огляду на це програма дій Кабінету міністрів України передбачає низку непопулярних заходів. Зокрема, планують ввести мораторій на запровадження нових соціальних пільг—тимчасово, «на період економічної стабілізації».

Втім, і наявних у нас (чи все-таки у них?) пільг вистачить, щоб завести хвору економіку в морг. Адже сьогодні платники податків, тобто підприємства і кожен, хто ще має змогу і бажання працювати, утримують 17 млн. 812 тисяч «пільговиків». До речі, часто-густо з цього мають зиск ще їхні близькі і далекі родичі. Загалом на соціальний захист Україна витрачає 18 відсотків ВНП.

На думку міністра праці Миколи Білоблоцького та заступника міністра соціального захисту Василя Руденка, будь-яка соціальна допомога має бути адресна й надавати її треба тільки з розрахунку на сукупний середньодушовий доход на члена сім'ї. Безперечно, держава не відмовить у допомозі самотнім непрацездатним громадянам, але більшість працездатних пільговиків буде змушена виявляти власну ділову ініціативу.

Але чи всі «вільні» м`язи та мізки знайдуть собі застосування? За словами Миколи Білоблоцького, приховане безробіття в окремих галузях народного господарства, як-от у легкій промисловості, становить близько 80 відсотків.

До кінця 1997 року Міністерство праці очікує 2,4 відсотка офіційно безробітних (від загальної кількості працездатного населення). На їхні потреби держава мусить витратити 590 млн. гривень. Цього року офіційне безробіття становило 0,88 відсотка.

Загалом, за даними Державного центру зайнятості, на 1 жовтня в Україні отримали статус безробітних 257 665 чоловік. З них 167 196 мали право на допомогу у зв`язку з безробіттям. З початку року їм сплачено 59 млн. гривень, ще 21 млн. гривень держава їм заборгувала.

Як повідомив міністр праці, після прийняття у другому читанні закону «Про зайнятість населення» підприємства будуть позбавлені тягаря виплати вихідної допомоги. Натомість звільнений (скорочений) працівник отримуватиме двомісячну допомогу з фонду зайнятості — природно, за умови, що він зареєструється у службі зайнятості.

До речі, сьогодні середній умовний розмір допомоги у зв`язку з безробіттям становить 29 гривень 50 копійок. Ця сума, майже вдвічі менша за межу малозабезпеченості, навряд чи когось урятує.

Ганна РОМАНЦОВА.

Науковці - за збереження Фонду зайнятості

До редакції звернулася група науковців НАНУ з проханням розповісти про можливі наслідки зміни статусу Фонду сприяння зайнятості населення. Річ у тім, що останнім часом обговорюються пропозиції про внесення змін до ст.22 Закону України «Про зайнятість населення». Фактично пропонують скасувати обов`язкові платежі підприємств, установ та організацій до Фонду сприяння зайнятості та позбавити Державну службу зайнятості права розпорядника відповідних коштів. Планують фінансувати політику зайнятості переважно з бюджетних коштів.

Як зазначають Дем`ян Богиня, Семен Бандур та Елла Лібанова, поряд з різким скороченням надходжень до Фонду спостерігається його нецільове використання. Так, у бюджеті на 1996 рік із загальної суми доходів фонду — 387,756 млн. грн. — близько 26 відсотків коштів передбачено спрямувати на фінансування заходів соціального захисту населення. Отже, здійснення державної політики зайнятості опиниться під загрозою.

З огляду на середній розмір допомоги по безробіттю, що склався у серпні 1996 року, а також з урахуванням передбаченої у проекті держбюджету чисельності безробітних в 1,0 млн. чоловік, тільки на виплату відповідної допомоги слід використати до 70 відсотків розрахункового обсягу фонду. Крім того, слід фінансувати створення нових робочих місць, профперепідготовку незайнятої робочої сили, організацію громадських робіт, утримання мережі державної служби зайнятості та розвиток її інформаційної бази.

Скасування цільових відрахувань на забезпечення зайнятості населення призведе до загострення ситуації на ринку праці і, як наслідок, до збільшення дефіциту Державного бюджету.

Не так швидко, «дєточка»!

ЮНІСТЬ — це недолік, який швидко минає. Так швидко, що за цим не можуть встежити численні державні чиновники, які повинні займатися підлітковими проблемами.

Для прикладу: законом 1995 року «Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх» був створений Комітет у справах неповнолітніх при Кабінеті міністрів України. Тільки-но він здолав організаційний період і узявся до роботи, як був ліквідований. Тепер планують ліквідувати районні та обласні служби у справах неповнолітніх. Коли бути точним, йдеться про приєднання цих служб до управлінь у справах молоді районних і обласних держадміністрацій. І те, і те, фактично означає ліквідацію цієї специфічної структури, що має статус юридичної особи.

Як повідомив заступник начальника служби у справах неповнолітніх Київської міськдержадміністрації Валерій Танцюра, столична служба з дня створення фінансується лише на зарплатню та на «загальні потреби». До речі, в держбюджеті на поточний рік, а також у проекті державного бюджету на 1997 рік видатки на потреби служб у справах неповнолітніх взагалі не передбачені.

Оскільки вони мають фінансуватися з місцевих бюджетів, а райдержадміністрації обмежені лімітом кадрів, у районах такі структури створені у складі 1—3 чоловік. Як правило, ці службовці за сумісництвом виконують ще й низку інших обов`язків. Усього проблемами підлітків у місті опікуються 35 — 40 працівників, хоча за обумовленим в законі нормативом їх має бути більше 100.

Основне призначення служб —запобігати бездоглядності та правопорушенням серед дітей, сприяти їх працевлаштуванню та соціальному захисту.

Як це насправді відбувається, кожен з нас може спостерігати на вулицях міста, де біля продуктових магазинів вештаються замурзані дітлахи і просять у перехожих «що-небудь поїсти». Ці діти — не сироти, як правило, вони мають хоча б одного з батьків. До речі, за чинним законодавством клопотатися про позбавлення батьківських прав можуть близько десятка державних установ та громадських організацій — органи місцевої влади та самоврядування, громадські та молодіжні об`єднання, прокуратура, органи освіти. Проте, як сказали мені в міському управлінні кримінальної міліції, за 5 останніх років тут не пам`ятають жодного випадку, коли б вони виявили таку ініціативу. Як правило, виявленням неблагополучних сімей досі «за звичкою» займається міліція.

Вищезгаданим законом передбачено на кошт місцевого бюджету створити притулки для тимчасового утримання дітей, які залишили сім`ю чи спеціальні дитячі установи, заблукали або залишилися без батьків. До речі, саме служби у справах неповнолітніх мають опікуватися цими установами.

У столиці таких притулків ще не створено. І тільки за кількістю гарних намірів ми давно випередили найбільш розвинені країни світу.

Ганна ЛИХОВА.

Як нас обслуговують

На зло кондукторові підемо пішки

Комерційні автобуси-експреси і таксобуси з'явилися спершу в столиці на під'їздах до ринків. Дозволено було їх організовувати як додаткові маршрути до основних. Однак часто-густо комерційні рейси елементарно дублюють або заміняють усталені маршрути. Транспортники мотивують нагальну потребу новацій браком коштів, на які, мовляв, не вельми багатий міський бюджет.

Тарифи на проїзд в автобусах договірних і комерційних рейсів коливаються від 30 до 50 копійок. Не рятує і проїзний: подекуди він дійсний лише за доплати, а інколи про нього взагалі забудьте. За результатами перевірки Державного комітету у справах захисту прав споживачів, документів про затвердження підвищених тарифів міською держадміністрацією немає. Як і про скасування пільг. Лише інваліди з очевидними ознаками інвалідності, ветерани Великої Вітчизняної та особи, прирівняні до них, автобусами-експресами перевозяться безоплатно. Таксобусами — лише інваліди всіх груп, усі учасники ВВВ та прирівняні до них громадяни, що постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи (І категорії), та діти віком до 7 років. Решта пасажирів-пільговиків позбавлена цього права.

Як з'ясувалося, нетрадиційний вид транспортних послуг населенню — автобусні таксомотори — запровадили... «на колективне замовлення». Однак «замовник» досі залишається інкогніто: за висновком Держспоживзахисту, «таких замовлень не виявлено». Ні від підприємств, ні від рядових громадян. «Аналіз ситуації показує, — заявляє Держспоживзахист, — що міськдержадміністрація і ТВО «Київміськтранс» порушили вимоги 30 законодавчих і нормативних актів стосовно перевезення пасажирів пільгових категорій, а також вимоги Закону України «Про захист прав споживачів».

Нещодавно стало відомо, що перший віце-прем'єр-міністр України Василь Дурдинець дав доручення Мінекономіки, Мінтрансу та іншим відповідним відомствам провести перевірку й аналіз стану перевезення пасажирів автотранспортом по всій Україні та внести пропозиції до Кабінету міністрів (дай Боже, на благо пасажирів). А поки що віз і нині там: якщо бажаєте добиратися на колесах, запасайтеся копійками чи терпінням. Або загартовуйтеся: зима на носі.

Юліана ШЕВЧУК.

На знімку: чекаємо автобуса.

Та за такі гроші...

Одна старенька, не втративши, видно, почуття гумору, довідавшись, що постіль у потягу № 615 Київ—Кіровоград коштує 4 гривні, зазначила, що за такі гроші на кожній подушці має бути зображений портрет міністра транспорту.

Глибоко співчуваю тим пасажирам, яким часто доводиться їздити цим потягом. Вирушає він пізно ввечері. Тому пасажирів зустрічає провідник з ліхтарем уже в тамбурі, щоб узяти квиток. У вагоні це зробити непросто, тому що там горить лише одна лампочка. Відшукавши в пітьмі своє місце, сідаю на сидіння, липке чи то від бруду, чи то від якоїсь розлитої рідини. Правда, коли трясе, то пасажири сидять на них більш стійко. Не буду твердити, що це бруд. Можливо, це запроваджується якийсь закордонний досвід, за яким так часто їздять наші функціонери різного рівня.

У тому, що у вагоні є туалет, пасажири переконуються, ледь переступивши поріг. Заходити туди бажано в чоботях, тому що на підлозі вода. І ось за свої 4 гривні берете матрац і подушку невизначеного кольору, які чистилися, мабуть, чверть століття тому, та простирадла. Ті, кому часто випадає їздити цим маршрутом, розповідають, що раніше давали ще пакетик із чаєм та шматочок мила. При цьому, правда, окріп, треба було брати з собою. Зараз і цього немає. Беруть постіль лише окремі пасажири. Решта «під покровом ночі» намагаються тихенько «поцупити» матрац та лягти спати. Але це їм не вдається. Всеньку ніч провідник насторожі — віднімає у них матраци, лає за самоправство та нагадує, що нині — ринкові стосунки і матрац теж коштує одну гривню. Розгораються нічні дискусії, а потяг тим часом поволі наближається до Кіровограда...

Володимир ТАРАСЕНКО.

Базарний день 13 жовтня	Ціни на основні продукти харчування на ринках України						
	Яловичина	Свинина	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Картопля
Чернівці	2.7–3.9	3–5	2.5–3	2	1.7	2–2.5	0.4–0.5
Кіровоград	3–4	4–5	2–3	2–2.5	1.6	3	0.4–0.5
Чернігів	3.8–4.5	5.5	3.5	1.8	1.5	2.2	0.25
Полтава	4	5.5	2.8	2–3	1.6	3	0.4

За Конституцією і насправді: перші протиріччя

МИНУЛО три місяці відтоді, як Верховна Рада України ухвалила Конституцію. Наступним і не менш важливим етапом конституційного процесу має стати впровадження Конституції в усі сфери суспільного життя. На цьому й наголошував Президент Л. Кучма у своїй доповіді з нагоди п'ятої річниці незалежності України. Отже, чи успішно в нас іде процес «навчання» життю за Конституцією? Чи дотримуються Конституції державні органи і службовці? Чи громадяни використовують конституційні норми прямої дії, захищаючи свої права?

На жаль, ні. Принаймні, нам ще не відомо жодного випадку, коли б працівник бюджетної установи на підставі частини 7 статті 43 Конституції звернувся до суду з позовом на державу за затримку виплати заробітної плати.

Натомість нам відомі взаємні звинувачення прес-служб адміністрації Президента і Верховної Ради в порушенні їхніми «патронами» Конституції. Очевидно, остаточну оцінку справедливості звинувачень дасть лише Конституційний Суд як єдиний орган конституційної юрисдикції в Україні. Хоча під час його формування і Президент, і Верховна Рада вже порушили норму Конституції про тримісячний термін призначення суддів.

Досі не склали повноваження депутати-сумісники. Верховна Рада, очевидно, не усвідомлює, що її рішення можуть бути визнані Конституційним Судом нечинними через участь сумісників у голосуванні. Та й гарант дотримання Конституції — Президент — буцімто не знає, що сам порушує Конституцію, коли призначає депутатів на високі державні посади. Досі лишається не розв'язаною проблема депутатської присяги...

Але особливо цікаво все те, що стосується підписання Л. Кучмою Указу № 607/96 «Про порядок розгляду питань, пов'язаних з призначенням на посади голів, заступників голів обласних, Київської і Севастопольської міських та голів районних державних адміністрацій». За браком місця ми не будемо повністю цитувати цей документ. Зупинимося лише на окремих його положеннях.

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Призначення на посади голів місцевих державних адміністрацій та формування їхнього складу регулюються статтями 106 (повноваження Президента) та 118 (організація місцевої виконавчої влади) Конституції України. Ці положення дають однозначну відповідь щодо призначення голів місцевих держадміністрацій. Голів (але не їхніх заступників!) призначає Президент України.

Щоправда, існує деяка невідповідність у порядку подання кандидатур. Пункт 10 статті 106: «Президент України призначає за поданням Прем'єр-міністра України... голів місцевих державних адміністрацій та припиняє їхні повноваження». Частина 4 статті 118: «Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду та звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету міністрів України».

Невизначеність існує й у понятті «подання Кабінету міністрів». Адже ні Конституція, ні закони не визначають процедури ухвалення рішень Кабінетом міністрів. Чи більшістю голосів, чи консенсусом, чи просто волею Прем'єра? Проте за будьяких обставин ініціатива призначення голів місцевих адміністрацій закріплена за урядом.

Частина 3 статті 118 визначає, що «склад місцевих державних адміністрацій формують голови місцевих державних адміністрацій». Окрім того, стаття 106 наводить вичерпний перелік посадових осіб, яких призначає на посади і звільняє з посад Президент України. Заступники голів адміністрацій не входять до цього переліку. Отже, перебрання Президентом на себе повноважень щодо призначення заступників голів адміністрацій є порушенням Конституції.

ФУНКЦІОНАЛЬНО-ЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

На нашу думку, указ настільки внутрішньо суперечливий, що ставить під сумнів можливість його виконання. Уявімо собі, як, за указом, мали відбуватися недавні призначення голів обласних державних адміністрацій.

На виконання пункту 1 Президент України дав доручення обласній державній адміністрації підготувати пропозиції щодо кандидатури її голови. Вже тут виникло непорозуміння, оскільки законодавством не визначено склад адміністрації як державного органу. В адміністрації працюють і її голова, і керівники відділів, і прибиральниці.

Обласна державна адміністрація (мабуть, на загальних зборах трудового колективу) «на основі всебічного аналізу кадрового потенціалу» добрала кількох кандидатів і надіслала необхідні матеріали до Кабінету міністрів України. Голова облдержадміністрації, щоправда, потрапив у пікантну ситуацію, коли був змушений підписати пропозиції щодо інших кандидатур на свою посаду.

Виконуючи пункт 2, Кабінет міністрів, а насправді —хтось невідомий «у Кабінеті міністрів», вивчив зазначені матеріали, із «кількох» кандидатів зробив «не менше трьох» і «за підписом Прем'єр-міністра» надіслав подання Президентові, точніше, на його ім'я.

Виконуючи пункти 3 і 4, «відповідні» (які саме — не вказано) підрозділи адміністрації Президента опрацювали матеріали на кандидатів (кількох!) і в «установленому» порядку матеріали на кандидата (вже одного!) та проект рішення подали на розгляд Президента. Варто уваги: указ не визначає критерії, за якими має відбуватися відбір кандидатів.

Згідно Конституції, вищим у системі органів виконавчої влади є Кабінет міністрів України. Він же спрямовує і координує роботу місцевих органів виконавчої влади. Саме тому за його поданням призначаються і звільняються голови місцевих державних адміністрацій. Відповідно до Конституції — ініціатива кадрових змін і право відбору кандидатів закріплюється за урядом. Право ж Президента — призначити або відхилити запропоновану Кабінетом міністрів кандидатуру.

Указ запроваджує принципово іншу модель кадрової політики. З нього випливає, що ініціатором кадрових змін є Президент, добір кандидатур здійснює місцева адміністрація (сама на себе!), остаточний відбір єдиного кандидата належить адміністрації Президента.

Кабінет міністрів втрачає свої конституційні повноваження і перетворюється на свого роду поштове відділення. За таких умов «відповідні підрозділи» адміністрації Президента, позаяк наділені правом остаточного вибору керівника держадміністрації, перетворюються на вищий орган у системі виконавчої влади. Узаконюється бюрократія, що латинською означає «влада чиновника».

ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Що спонукало Президента, гаранта дотримання Конституції, йти на відверте її порушення? Відповідь на це запитання спробуємо знайти в новітній історії. Для цього маємо простежити зміну співвідношення повноважень Президента і Прем'єр-міністра в системі органів виконавчої влади.

Згадаймо пропрезидентський проект Конституції від 24 лютого 1996 року. Суть його зводилася до наділення Президента надзвичайними повноваженнями і вирішальними важелями впливу на всі три гілки влади. Його безконтрольність гарантувалась би наявністю президентської половини Конституційного Суду.

На жаль президентського оточення та на щастя України, Верховна Рада обрала для нашої держави демократичний шлях розвитку і закріпила в Конституції реальний розподіл влади. Спершу ініціаторами референдуму оволодів розпач.

Згодом президентське оточення, очевидно, вирішило скористатися з відсутності деяких конституційних законів і несформованості Конституційного Суду, аби здобути омріяні повноваження. Передовсім, у монопольному керівництві виконавчою владою.

Першим кроком Л. Кучми було несподівано швидке внесення на розгляд Верховної Ради кандидатури П. Лазаренка для затвердження на посаду Прем'єр-міністра. Президентське оточення, мабуть, розраховувало на те, що більшість депутатів не пробачить Лазаренкові його спроб бойкотувати ухвалення Конституції і не дасть згоди на його призначення. Але сталося (для багатьох!) несподіване. Павло Іванович отримав підтримку 344 депутатів (утім, далеко не всі голоси «за» означали справжню підтримку Прем'єра. Та це тема окремого дослідження).

Таким чином, конституційно сильну посаду Прем'єр-міністра обійняла аж ніяк не слабка особистість. Щоб зберегти свій вплив, оточення Президента було змушене шукати обмеження влади глави уряду.

Указ від 27 липня якраз і зводить до нуля вплив Прем'єра на формування виконавчої вертикалі. Цілком зрозуміло, що чиновник, відібраний на посаду і призначений адміністрацією Президента, в разі суперечностей між адміністрацією Президента й урядом, стане на бік адміністрації, бо за нею — право ініціювати його звільнення з посади. Отже, Прем'єр очолює виконавчу владу лише на папері, реальний її керівник — шеф адміністрації Президента.

Щодо узурпації Президентом обов'язків призначення заступників голів місцевих адміністрацій, то тут простежується класичний принцип Цезаря: «розділяй і владарюй». Хіба може голова адміністрації ефективно керувати своїми підлеглими, коли вони призначаються на посаду і звільняються з посади тим же органом, що й він сам? Така практика неминуче призведе до конкуренції в керівництві адміністрації за право бути найвірнішою людиною Президента. Це саме те, чого й прагнув Президент, — зміцнити свій власний вплив на місцеву виконавчу владу.

Проте існує ще один «плюс» для Л. Кучми, який планує балотуватися на наступних президентських виборах. Адже відповідальність за негаразди в діяльності місцевих адміністрацій нестиме не він, а глава уряду. Бо формально не Президент, а Кабінет міністрів спрямовує діяльність місцевих органів виконавчої влади. Всі призначення нібито йдуть від Прем'єра, на чому нині постійно наголошує Л. Кучма.

Юрій ОРОБЕЦЬ,
народний депутат України.

Павло ЛАЗАРЕНКО:

Ми вийдемо з кризи, спираючись на виробництво, і поставимо на місце любителів легкої наживи

(Початок на 1-й стор.).

Борг по зарплаті бюджетним організаціям і установам на 1 червня нинішнього року становив 2,5 мільярда гривень (або 1,5 млрд. доларів — зрозуміло, в тодішніх купоно-карбованцях).

За останні чотири місяці урядові вдалося не збільшити цю заборгованість, а у вересні навіть зменшити на 23 мільйони гривень. Скромний, але позитивний результат.

Чи є у держави можливості поповнення бюджету, якщо врахувати, що спад виробництва валового внутрішнього продукту (ВВП) становитиме у цьому році 6-7 відсотків? А проте можливості є, вважає Прем'єр-міністр.

Павло Лазаренко нажив, м'яко кажучи, чимало опонентів, але наполіг на введенні акцизу на горілчані й тютюнові вироби. Вже у серпні наведення порядку в торгівлі горілкою принесло бюджету 27 мільйонів гривень. Майже стільки, скільки за першу половину року.

Ще зовсім недавно 90 відсотків тютюнових виробів завозилося в Україну контрабандним шляхом. Зараз —70.

— Тиск на введення вже з 1 жовтня акцизу на тютюнові вироби чинився шалений, — розповів Прем'єр-міністр, — і я знаю, чому. Бо стоять 400 вагонів із сигаретами без акцизної марки. В боротьбу за легку наживу включаються всі засоби, відшуковують і лобістів у Верховній Раді. Якщо, зокрема, голова комісії ВР Суслов буде й далі виступати проти негайного акцизу на тютюн, я опублікую списки всіх фірм і всіх зацікавлених, — рішуче підкреслив Прем'єр.

— Звідки моя рішучість? — перепитав Павло Лазаренко. — Я і раніше, в області, не відзначався нерішучістю. А тепер ще й добре знаю, що в заходах із побудови цивілізованого ринку, введення чітких правил гри мене підтримує Президент держави.

Павло Іванович навів і такі факти. В Україні діє 386 чорнобильських фондів. Часто-густо вони не мають жодного відношення до вирішення чорнобильських проблем або позначають своє відношення мізерними, хоча іноді й ретельно розрекламованими акціями. А цілком конкретні бюджетні втрати через безподаткове ввезення продукції цими фондами становили 3,5 мільярда гривень (понад 2 млрд. доларів). Прем'єр явно має намір прикрити цю «лавочку», спрямувати чорнобильські пільги конкретно-адресно і забрати їх у спекулянтів на чорнобильській біді. Ото галасу буде!

Прем'єр-міністр має намір відстоювати зменшення податкового тиску на вітчизняного товаровиробника і забезпечувати його захист, завдяки чому пожвавити виробництво і збільшити надходження до бюджету. І ввести чіткі правила для ринкової економіки, ліквідувати ниші легкої наживи. А також — здійснити неординарні кроки для впорядкування видатків з бюджету.

Прем'єр однаково й однозначно не сприймає і тих урядовців, які втручаються у конкретні справи підприємств зі своїми вказівками, і тих керівників, які втрачають почуття реальності та соціальної відповідальності. Для прикладу: на Дніпропетровщині він рішуче дав по руках головлікарям райлікарень, які собі «поклали» по 150 млн. крб., а санітаркам визначили «аж» по 5 млн. крб.

Прем'єр вислухав моїх колег, виступив, дав згоду на наступну зустріч і відбув у справах до Президента. Головні редактори мали час обмінятися думками і практично всі дійшли висновку: на рубежі п'ятого-шостого років незалежності Україна, нарешті, має того Прем'єра уряду, який їй потрібен. Вкрай потрібен.

Павла Лазаренка підтримує Президент. Інакше Прем'єр просто не зміг би почати наводити лад в економіці.

Прем'єра підтримує і Верховна Рада. Пригадуєте, твереза й розумна її більшість затвердила його унікально значною кількістю голосів? Парламенту залишається одне: бути послідовним, дати відкоша трубадурам кланових інтересів у своїх рядах (не треба драматизувати, подібне є у всіх парламентах світу) і підтримати державні, відповідальні й рішучі наміри та кроки Прем'єр-міністра.

Сергій ПРАВДЕНКО.

Хто розпочав — половину зробив

Від грошової реформи до стабілізації економіки

***З ПРИЙНЯТТЯМ** Конституції Україна отримала реальний шанс вибратися з тяжкої економічної кризи і вийти на нормальний цивілізований шлях соціально-економічного розвитку. Успішне здійснення грошової реформи, яке не спричинило ні соціальних, ні фінансових потрясінь, можна розцінювати як перший, нехай досить маленький, але водночас твердий крок у цьому напрямі.*

До позитивних результатів здійснення грошової реформи слід передусім віднести, по-перше, спрощення грошових розрахунків завдяки деномінації грошової одиниці і переходу до звичного для всіх нас масштабу цін, зарплати, пенсій та інших грошових виплат. По-друге, часткову легалізацію тіньового грошового обігу країни. І, нарешті, по-третє, і це, мабуть, чи не найголовніше — здобуття Україною своєї стійкої національної грошової валюти.

Але твердість і стійкість власної грошової одиниці можуть забезпечити передовсім два чинники. Фінансовий — наявність стабілізаційного валютного фонду і виробничий — стабільність економічної ситуації в країні, забезпечена стійкими темпами зростання промислового виробництва.

***СТАБІЛЬНІСТЬ** і твердість гривні в Україні підтримується нині винятково наявністю стабілізаційного валютного фонду. Проте цей період не може бути нескінченно довгий. На зміну йому має прийти період стійкого зростання обсягів промислового виробництва.*

Тому головне завдання сьогодні — щонайбільше використовуючи позитивний потенціал здійснення грошової реформи, не розтринькати його по-пустому, а навпаки, примножити через реформування податкової системи і структурне оновлення промисловості, подолавши так звану завершальну точку падіння виробництва, вийти нехай на повільні, але стійко поступальні темпи зростання валового національного продукту. Це буде найголовніший козир, найвагоміший аргумент на захист політики реформ.

Саме це дасть змогу розпочати процес відновлення цілковито втраченого нині, але вкрай потрібного потенціалу довіри людей до державної влади, без якої будь-яка згадка про її авторитет буде лише простим лементом.

Багато кажуть про потребу реформування податкової системи. Її мета — зменшення так званого податкового преса на одиницю суб'єктів господарської діяльності, і передусім на виробника. І зробити це треба за рахунок розширення поля оподаткування і залучення до його сфери тіньових структур, тобто підвищення ступеня стягуваності податків. Так, про це чи не щодня глаголять державні мужі будь-якого рангу — у структурах виконавчої, законодавчої влади, твердять науковці, господарники, підприємці, засоби масової інформації. А віз і нині там, де був.

Незаперечно, ідеальним розв'язанням цієї проблеми була б розробка і введення в дію нового податкового кодексу, який став би єдиним містким нормативним документом, що акумулює в собі у переробленому варіанті всі наявні нині численні нормативні і законодавчі акти, постанови Кабінету міністрів і Верховної Ради щодо оподаткування. І суперідеальним варіантом було б прийняття нового податкового кодексу до моменту розгляду проекту Державного бюджету на 1997 рік у Верховній Раді, щоб урахувати його положення у розробці бюджету. Проте чудес на світі не буває.

Незважаючи на те, що кілька альтернативних груп науковців, народних депутатів, представників Кабінету міністрів займаються розв'язанням цієї проблеми, пов'язати розробку нового бюджету з новим податковим кодексом просто нереально. І коли спробувати тепер зробити, то до розгляду бюджету можна буде повернутися не раніше наступної весни.

Тому в цій ситуації розумніше і прагматичніше вбачається таке рішення: без зайвого поспіху і метушні грунтовно підготувати новий податковий кодекс до весни 1997 року і закласти його в основу розробки бюджету країни на 1998 рік. А нині можна було б підтримати пропозицію Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності про скасування вже з 1 січня 1997 року відрахувань у Фонд Чорнобиля і Фонд зайнятості, а відповідні витрати на ці потреби здійснювати з бюджету. Я розумію, що таке рішення не викличе бурхливих оплесків і овацій, особливо у тих комерційних, так званих «навколочорнобильських» структур, які, наче під теплим промінням сонця, гріються і плекаються у численних чорнобильських пільгах.

В астрономії є таке поняття, як чорна діра. Це такі місця у глибинах Всесвіту, де поглинається не лише все матеріальне, а й навіть світло. Здійснюючи аналогію в економіці, можна сформулювати термін фінансової чорної діри. Аналогом чого у Росії є Чечня, куди вже протягом кількох років спрямовують колосальні грошові ресурси, а в які руки вони там, якщо справді доходять до адресата, потрапляють і на які цілі використовуються, мабуть, одному Богу відомо. Не менша фінансова діра в Україні, а скоріш за все й ще більша, — це Чорнобиль. Де під пільговою податкозахисною парасолькою утворилися, ніби присоски, десятки, сотні, якщо не тисячі різноманітних комерційних структур, фондів, малих підприємств, що займаються звичайнісіньким перекачуванням державних коштів у тіньовий бізнес. За такої системи проходження платежів можна не тільки 12 відсотків, можна і всі 112 відсотків від фонду оплати відраховувати, а до справжніх «чорнобильців», до тих, хто справді потребує державної допомоги, вони, однак, у повному обсязі не дійдуть.

Скасування відрахувань до Фонду Чорнобиля і Фонду зайнятості і поновлення фінансування відповідних витрат з державного бюджету, з одного боку, різко підвищить фінансову дисципліну у використанні державних коштів, а з іншого — і це найголовніше, дасть змогу значно зменшити податковий прес на підприємства, підвищивши їхню конкурентоспроможність, і в найменші терміни зробити коригування Державного бюджету на 1997 рік, обчисливши його вже на новій скоригованій податковій базі. Це буде ближче до реальності і дасть можливість, продовживши процедуру розгляду проекту бюджету в парламенті, завершити його обговорення і ухвалити до настання нового 1997 року.

Кажучи про майбутні глибокі структурні перетворення в економіці, і Кабінетові міністрів, і Верховній Раді належить визначитися у головному: яку ми хочемо бачити Україну на виході з цих структурних реформацій після їх завершення. І коли вдасться досягти спільного бачення завтрашнього і післязавтрашнього обличчя української економіки, чи воно буде індустріальне, чи аграрне, чи сировинне, то, ймовірно, постане питання про ступінь втручання держави у цей процес. Оскільки стихійні перетворення на основі винятково ринкової кон'юнктури можуть призвести у кінцевому підсумку до того, що ще 5—8 років і Україна взагалі не матиме ні промислового, ні індустріального обличчя, а скотиться до рівня третьорозрядних країн з орієнтацією на брудні, екологічно небезпечні виробництва, з поступовим перетворенням на звалище хімічних, радіоактивних та інших біологічно шкідливих відходів виробництва та життєдіяльності людини.

Нині ще маємо змогу визначитися: чи пливтимемо за течією, склавши весла, сподіваючись на «а раптом», і випливемо, чи веслуватимемо, можливо, і проти течії, заздалегідь визначивши, до якої бухти пристанемо.

***НИНІ МИ** біля тієї межі, коли треба ухвалювати невідкладні екстраординарні рішення і дати відповіді на надзвичайно складні, архіпекучі запитання. Чи потрібна завтрашній Україні авіаційна промисловість: так чи ні? Чи потрібна Україні вугільна промисловість: так чи ні? Чи потрібне власне суднобудування: так чи ні? І таке інше. Образно кажучи, треба перебрати кожну галузь народногосподарського комплексу і визначитися, кому сказати «так», і зосередити на них нехай мінімальні, нехай незначні державні ресурси і кредити, і за рахунок підтримки і розвитку цих пріоритетних галузей витягти всю економіку. А комусь дуже жорстко відповісти — ні. Нехай покладається лише на себе самого. Нехай приватизується, акціонується, заохочує іноземного інвестора. А у держави для нього грошей немає.*

Це вкрай непопулярне рішення, від якого, нібито не помічаючи його, ухилялися всі попередні уряди, стоїть на порядку денному вже кілька років. Гадаю, коли б таке рішення було ухвалено 4—5 років тому, відразу ж після проголошення незалежності України, то, напевне, падіння виробництва було б уже далеко позаду, а нині йшлося б лише про темпи зростання валового національного продукту. Проте, на жаль, як то кажуть, маємо те, що маємо. Нині вже відступати нікуди. Тому треба набратися мужності і нарешті ухвалити це вельми жорстке, надзвичайно непопулярне рішення, яке за всієї його болючості може внести головне — визначеність у сьогодення і ясно проглядну перспективу руху вперед у дні завтрашньому.

На жаль, за всіх позитивів нової програми уряду в повному обсязі світло на цю проблему не пролито. Цілковитої ясності і визначеності на цьому напрямі, як і раніше, поки що немає. Хоча, гадаю, твердості і рішучості нинішньому главі уряду П. Лазаренку позичати не треба. Цими якостями, як і умінням, і сміливістю ухвалювати вкрай непопулярні, нестандартні, але водночас винятково потрібні для держави рішення, як, приміром, відновлення державної монополії на виробництво і реалізацію лікеро-горілчаних виробів, він має сповна. Звісно, таке рішення, хоч би хто його ухвалив, — чи то уряд, чи то парламент, чи то воно буде спільне, — об'єктивно буде спрямоване проти тих, хто його ухвалював, й авторитету і популярності вони їм явно не додасть. Але інакше сьогодні вже вчинити не можна. Інших варіантів уже немає.

Водночас для реалізації жорсткої системи державних пріоритетів в економіці треба відновити передовсім керованість державним сектором економіки, який нині вкрай занедбаний і кинутий на призволяще.

Хотілося також, щоб обговорення програми діяльності уряду і проекту Державного бюджету на 1997 рік у парламенті проходило у винятково діловій, конструктивній обстановці, а не стало брудною міжпартійною та ідеологічною розборкою. Тільки об'єднавши величезний інтелектуальний і творчий потенціал парламенту й уряду, можна вийти в процесі обговорення на спільні конструктивні рішення, які дали б можливість знайти реальні розв'язання щонайшвидшого подолання наявних кризових процесів в економіці.

Михайло ЧЕЧЕТОВ,
заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань економічної політики і управління народним господарством.

Гідність — це передусім захист гідності

***НЕЩОДАВНО** в Мінську під гаслом «Влада і свобода слова» відбувся Міжнародний конгрес ПЕН-клубу — світової письменницької асоціації. Україну репрезентували письменники Ліна Костенко і Євген Сверстюк. На форумі було представлено європейські ПЕН-клуби, а також центри з країн посткомуністичного простору. Учасники конгресу гостро порушували питання про збереження і поновлення свободи слова. Говорили про тенденції прямого і економічного затиску свободи, про повернення від слова вільного до слова догідливого, особливо за диктаторського режиму. Білорусь сьогодні виступає притчею і застереженням. Білоруська інтелігенція чинить найенергійніший опір цим тенденціям, залучаючи до своєї боротьби правозахисників усього світу.*

На конгресі порушувалося, зокрема, питання про звільнення політв'язнів — громадян України, засуджених за участь у демонстрації 26 квітня цього року.

Відкритий лист українського ПЕН-центру Президентові України з приводу захисту українських громадян

Вельмишановний пане Президенте!

Доводиться звернутися до Вас з приводу питання, дошкульного для кожної людини і кожного уряду будь-якої країни, — питання честі.

Україна вийшла із зони суворого режиму... За того режиму можна було українців цілими сім'ями викидати з власної хати, виловлювати і вивозити, як ясир, у товарних вагонах, а потім у чужій країні викидати в сніги.

Родичів, що полишалися, тримали під пильним оком за те, що вони це знають і пам'ятають.

За того режиму постійно складали списки українців національно свідомих і репресували їх, як злочинців, або одразу ліквідовували тих, хто відверто виявляв національну гідність.

Коли в зону цього режиму потрапляв іноземець, йому показували агітпункт на тему «дружби народів». Але коли іноземець був українського походження, його вважали потенційним кримінальним злочинцем за те, що, хоч і не був ніколи громадянином СРСР, але самовільно уникнув української долі і врятувався за кордоном.

Комплекс зацькованості ще довго буде ділити нас на українців і малоросів. Перші зробили свій суворий вибір і платили за нього. Другі міцно схопилися за поріг своєї «хати скраю» і навіть створили з цього широку популістську платформу. Не всі розуміють, що в її основі лежить загнаний у підсвідомість страх та пілатівське умивання рук.

А тим часом крізь нашу історію проходить суцільна естафета боротьби за національну гідність і честь та відстоювання її ціною життя.

Гідність — це передусім захист гідності. Де нема постійного захисту, там нема гідності.

Відгомін нашої преси на арешт українських громадян 26 квітня цього року в Мінську жалюгідний.

Бракує чисто людської реакції обурення і чисто людського прагнення допомогти.

За християнською традицією на пошуки одного йдуть сотні, ризикуючи своїм життям. За совєтською традицією: «Единица — вздор, единица — ноль!». До цього можна додати іронію Щедріна: «В России каждый, получивший наказание, всегда был сам виноват».

Від тих джунглів беззаконня і беззахисності ми підіймаємося повільно, але щоденно.

На Міжнародному конгресі ПЕН-клубу, що відбувся у Мінську 13—18 вересня 1996 року, двоє українських письменників, делегатів конгресу, порушили питання про звільнення українських громадян, що стали політичними в'язнями у Білорусі за участь у жалобній демонстрації 26 квітня. Цей факт розголошений по світу засобами масової інформації. Прийнято резолюцію учасників Міжнародного конгресу, що вимагає звільнення політв'язнів диктаторського режиму. Винесений їм вирок варто було б опублікувати в газетах як зразок живучості совєтського інструктованого правосуддя.

Звертаємося до Вас, пане Президенте, з логічним питанням: «Що зробив і що робить уряд України, щоб відстояти свободу своїх громадян і свою власну честь?»

Євген СВЕРСТЮК,
президент Українського ПЕН-клубу.

Уряд у ролі Гамлета: бути чи не бути освіті?

НЕЗВИЧНО розпочався навчальний рік в освітніх закладах України. Галузь, яка стабільно функціонувала до останнього часу, раптом опинилася перед гамлетівською проблемою: бути чи не бути? На знак протесту вчителів проти порушення їхнього конституційного права на одержання винагороди за чесну працю близько 500 шкіл не відчинили своїх дверей для учнів. Система освіти дала тріщину. А може, не система освіти? Може, щось більше сталося? Думаю, що так воно і є. Мимоволі зринають різні думки, паралелі, порівняння. Гору бере всім відома, збита фраза: «Країна, яка не розвиває освіту, мимохіть стає колонією».

То хто ж і на якій підставі штовхає нас на цей шлях? Чи виживе наша освіта за такої ситуації?

Відповіді немає. Тим відповідям, якими заспокоювали довгий час освітян, уже ніхто не вірить. То в чому ж річ?

Ми прийняли Конституцію, якою справді маємо пишатися, але її слід і виконувати. Ось тепер організовуємо вивчення Основного Закону в колективах, навчальних закладах. Так воно й має бути. Але чи маємо моральне право, з одного боку, заявляти, що «в Україні визнається і діє принцип верховенства права» (Конституція України, стаття 8), що «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (стаття 53), що «громадянам гарантується захист від незаконного звільнення; право на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом» (стаття 43), а, з другого боку, неначе варвари чи інопланетні анальфабети, порушувати ці права, глумитися над конституційними гарантіями, нехтувати Конституцією? Скажіть, будь ласка, як назвати відправлення освітян у відпустки без виплати відпускних? Це що — новий кодекс про працю чи нова форма соціального захисту працівників бюджетної сфери? А вимагання заяв на згоду йти у безоплатну відпустку — законна акція чи свавілля адміністрації? В ім'я чого, запитую, Кабінет міністрів розробляє графіки погашення заборгованості освітянам, під чесне слово урочисто проголошує їх на Верховній Раді і опісля їх порушує? Адже слово, навіть урядове, залишається словом, і ламати його не можна. Так було споконвіку.

Чим більше замислюєшся над такими проблемами, тим сумніше стає, бо твердо переконаний, що без розв'язання економічних проблем, без піднесення виробництва, яким чомусь у нас уперто не хочуть зайнятися, фінансових проблем не розв'язати. Скажу більше: без планування — на близьку й далеку перспективу — неможливо досягти хоча б маленьких успіхів. Нині це усвідомлює кожен. Це ази ринкової і планової економіки. Та сказати так освітянам я не маю права. Вони чекають від мене конкретної відповіді на свої болючі проблеми, а не пояснень наших помилок.

З такими думками сидів я на зустрічі з педагогами середньої школи № 17 Кам'янця-Подільського (а це одна з найбільших шкіл міста — тут більш як 1800 учнів, близько ста педагогів), на вченій раді своєї рідної Подільської аграрно-технічної академії, на зустрічі з професорсько-викладацьким складом військово-інженерної академії.

А запитання сипалися одне за одним... Чому в окремих місцях ліквідують дошкільні та позашкільні заклади освіти? Хто візьме на себе моральну відповідальність за відміну гарячих обідів для дітей? Що означає скорочення навчальних планів на 10%? Це вилучення якихось предметів, скорочення терміну навчання чи ще щось? Як розуміти збільшення наповнюваності класів? А якщо в цьому селі в такому-то році народилося лише 15 чи 18 дітей. Де взяти більше для «наповненого» класу?..

Дуже складно із забезпеченням шкіл українськими підручниками. Російські підручники звідкись беруться в українських школах. Наприклад, у сьомому класі однієї школи на 35 учнів — 7 українських та 13 російських підручників з фізики. Є претензії і до якості окремих підручників.

Проголосивши в державі верховенство права, слід ввести у школах окремий предмет «Правознавство» з обов'язковим випускним екзаменом з нього.

Нині в школах введено курс «Конституція України», але немає методичних матеріалів.

Освітяни вдячні за прийняті Верховною Радою доповнення до Закону «Про освіту», але немає досі дійового механізму втілення в життя прав учня. Немає гарантованих пільг для переможців олімпіад під час вступу до вузів, не береться до уваги участь у Малій академії наук.

Неприємно вразила освітян заява представника Хмельницької облдержадміністрації, що «заборгованість учителям не буде погашено до кінця року». Ось так. То змушений запитати уряд: потрібні освітяни чи ні?

Хто мусить нести відповідальність за заборгованість учителям і студентам? До кого їм звернутися по допомогу? Чому Міністерство освіти проявляє пасивність у втіленні національної концепції освіти?

Як роз'яснювати учням положення Конституції, коли вони щороку бачать її порушення? Запитань, одне слово, багато. А відповідей...

Я спеціально не порушив інших проблем, їх надто багато. Наша комісія постійно тримає питання освіти в полі свого зору. Проте не в наших силах змінити необ'єктивне бачення освітянських проблем окремими високопоставленими урядовцями, тому я вирішив винести це питання на сторінки преси.

Сподіваюся, що освітяни не лише отримають відповіді на свої запитання, а нарешті відчують і турботу про себе.

**Валентин ЯБЛОНСЬКИЙ,
голова підкомісії з науки Комісії з питань науки та народної освіти ВР, народний депутат України, професор.**

Нова ідеологія для нової України

«А все-таки її люблю. Мою Україну широку...»
Т. Г. Шевченко.

КРИЗА, яка охопила практично всі сторони української дійсності, не могла обминути й таку дуже важливу сферу суспільного життя, як ідеологічна...

Коли влітку 1991 р. відбувся розпад СРСР і замість нього на карті світу з'явилися нові незалежні національні держави, разом з політичним режимом, що панував до цього, в країні занепала і його офіційна ідеологія — комуністична. Тоді ж сталася і значна деідеологізація як суспільства в цілому, так і його владних структур. Тому сьогодні в Україні фактично немає ані офіційної державної, ані взагалі будь-якої соціальної ідеології, такої собі «філософії життя», яку визнавала би і поділяла абсолютна більшість громадян.

Спочатку здавалося, що ідеї національного визволення і створення незалежної Української держави здатні надихнути й об'єднати народ України навколо спільної мети; і це, справді, здійснилося на певний час (годі лише згадати підсумки грудневого референдуму 1991 р.). Але з набуттям Україною реальної незалежності і суверенної державності перед нею об'єктивно постали нові історичні завдання економічної, політичної, духовної і культурної розбудови суспільства відповідно до сучасних загальносвітових стандартів. Вони, природно, потребували й цілковито нових конструктивних ідей, підходів і принципів, які змогли б ідеологічно забезпечити етап соціального і державного реформування, що почався в країні, на ділі об'єднати громадян держави навколо загальної для всіх ідеї-мети, спільних цінностей та інтересів.

У цілому нинішній стан ідеологічної сфери України можна визначити як «ідеологічний вакуум». Така ситуація в історії відома.

З часу надбання Україною незалежності різні соціальні та політичні сили (не лише в Україні) намагаються заповнити «ідеологічний вакуум», пропонуючи свої ідеї та погляди. У головному всі вони збігаються з традиційними західними соціально-політичними доктринами: комуно-соціалістичними, демократичними, ліберальними, консервативними, націоналістичними, релігійно-клерикальними, альтернативними. Поряд з цим в українському суспільстві, незважаючи на труднощі сучасного життя, все ще помітні досить виразні патріотичні настрої, які далеко не завжди залежать від якихось конкретних політичних поглядів чи соціально-демографічних чинників.

Отже, вивчення сучасного соціального стану в Україні, думок її громадян дозволяє зробити принаймні три висновки:

1. Сьогодні потребують рішучої гуманізації усі сторони суспільного життя і соціальних відносин.

2. Україні потрібен свій особливий, новий і оригінальніший шлях розвитку, коли на основі інтеграції та синтезу поєднуються найбільш прогресивні риси сучасних соціально-політичних систем, забезпечуються спадковість та безперервність українського історичного процесу і котрий одночасно цілком відповідав би загальному напрямку розвитку всього людства.

3. Нині українське суспільство відчуває потребу в цілковито новій світській філософії життя, яка змогла б вказати йому на прогресивний шлях розвитку, запропонувати нові соціально важливі цілі й орієнтири, прийнятні для громадян і суспільства засоби та методи розв'язання нових історичних завдань.

Стає очевидним, що нова українська «філософія життя», має бути масштабною, цілісною, науковою системою ідей та поглядів на світ і суспільство, прогресивною, гуманістичною по суті і народно-патріотичною за своєю спрямованістю.

Найбільш придатною ідейно-теоретичною основою для нової української «філософії життя» могла б стати вже існуюча доктрина наукового гуманізму.

На користь вибору саме цієї доктрини можна було б подати такі додаткові аргументи.

По-перше, саме гуманістичні елементи різних сучасних соціально-політичних доктрин користуються найбільшою популярністю у населення України. Це відбувається, певно, не тільки тому, що вони суголосні з корінними інтересами і потребами громадян, але й значною мірою відповідають власним українським народним традиціям і менталітету.

По-друге, ідеї гуманізму, орієнтованого передусім на людину і її основні інтереси, так або інакше є складові майже всіх вищезазначених соціально-політичних доктрин. Багато з них прямо походять від гуманістичних ідей древніх філософів-стоїків, ранніх християн і західно-європейських гуманістів епохи Відродження. Отже, гуманізм саме і є тією загальною, центристською ідейною платформою, яка єдина спроможна на основі найбільш значних для всіх людей, загальнолюдських інтересів та цінностей примирити і консолідувати заради спільної мети — побудови в Україні нового гуманного суспільства — різні соціально-політичні сили, партії, рухи, верстви населення, громадян.

По-третє, багато сучасних філософів і суспільствознавців вважають, що людство впевнено і безповоротно крокує шляхом формування в майбутньому на Землі єдиної гуманістичної цивілізації. Тому свідомий вибір наукового гуманізму як нової соціальної теорії та повсякденної практики, певне, зміг би не тільки об'єднати все українське суспільство, а й забезпечити його важливою, позитивною, перспективною метою. Він об'єктивно відразу поставив би Україну якщо не в перші, то, принаймні, в передові лави людства, яке поступово рухається шляхом соціального прогресу до гуманного світоустрою.

Безпосередньо з питанням про нову українську ідеологію пов'язане й питання про ту соціально-політичну силу, яка змогла б розробити і запропонувати її суспільству. Але й дотепер в Україні такої сили ще не знайшлося. Як свідчать дані соціологічних опитувань, жодна з діючих у державі політичних партій (до речі, як і органів державної влади) сьогодні не має ані підтримки, ані довіри, ані авторитету в переважної більшості громадян.

Очевидно, що відбувається це з ряду різних причин. Скажемо тут лише про одну з них, мабуть, найголовнішу. Жодна з цих політичних інституцій насправді не відбиває, не виражає і не захищає реальних інтересів усього українського народу.

Позбавлені справжньої опори в народі, відірвані від його реальних проблем багато політичних лідерів (незалежно від їхнього «кольору») сьогодні передусім заклопотані боротьбою за особисту владу чи вплив на українському політичному «олімпі». Таким чином вони намагаються забезпечити собі ті можливості для реалізації власних або групових цілей та необмежений доступ до фінансових і матеріальних ресурсів суспільства.

Це одне із свідчень того, що нині в Україні фактично відбувається і фатально поглиблюється відрив вітчизняного політичного процесу від народу. Небезпека цього явища полягає в тому, що доведений до відчаю народ, який сьогодні ще й об'єктивно не має змоги своєчасно й ефективно вирішувати свої найгостріші проблеми через легальні політичні інститути, дуже скоро може вдатися до їх розв'язання іншим, неконституційним шляхом.

Історія не вибачить усім нам, якщо ми дозволимо собі злочинно знехтувати унікальною можливістю мирним та ненасильницьким шляхом реально втілити у життя багатовікову мрію українського народу, який завжди жадав бачити свою улюблену землю насправді вільним, оновленим, справедливим, щасливим, заможним і квітучим краєм.

**Олександр БІЛЕЦЬКИЙ,
історик, соціолог, віце-директор НДІ з вивчення аномальних явищ.**

Харків.

«ЧОРНОБИЛЬСЬКІ» ПІЛЬГИ

У ЗВ'ЯЗКУ з прийняттям Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи», від 06.06.1996р. суттєво змінено і доповнено зміст компенсацій та пільг цим громадянам. Враховуючи прохання наших читачів щодо роз'яснення пільг, редакція публікує цю таблицю.

ПІЛЬГИ	КАТЕГОРІЇ I	II	III	IV
1. Безплатне придбання ліків за рецептами лікарів.	+	+	+	+
2. Позачергове зубопротезування (за винятком зубопротезування з дорогоцінних металів та прирівняних до них, що визначається Міністерством охорони здоров'я України.	+ (безплатне)	+ (безплатне)	+ (безплатне)	+ (50% вартості)
3. Обслуговування в лікувально-профілактичних закладах та аптеках.	+*	+*	+*	+*
4. Щорічне безплатне надання санаторно-курортних путівок або одержання за бажанням грошової компенсації в розмірі середньої вартості путівки в Україні.****	+**	+*	+* (компенсації 70% вартості)	+* (компенсації 50% вартості)
5. Користування при виході на пенсію та зміні місця роботи поліклініками, до яких вони були прикріплені.	+	+	+	+
6. Щорічне медичне обслуговування, диспансеризація із залученням необхідних фахівців, лікування у спеціалізованих стаціонарах.	+	+	+	+
7. Переважне право на залишення на роботі при вивільненні працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці (реорганізацією), скороченням штату працівників. У разі вивільнення у зв'язку з обставинами, зазначеними вище, виплачується допомога в розмірі триразової середньомісячної заробітної плати, а також зберігається за бажанням посадовий оклад, тарифна ставка (оклад) на новому місці роботи, але не більше одного року. Гарантується працевлаштування з урахуванням побажань або можливість освоєння нових професій (спеціальностей) із збереженням у встановленому порядку середньої заробітної плати за останнім місцем роботи за весь період перепідготовки, але не більше одного року. При переведенні у зв'язку зі станом здоров'я на нижчеоплачувану роботу виплачується різниця між попереднім заробітком і заробітком на новій роботі до встановлення інвалідності або одужання, але не більше одного року.	+	+	+***	
8. Виплата допомоги через тимчасову непрацездатність у розмірі 100 процентів середньої заробітної плати незалежно від безперервного стажу роботи.	+	+	+	+
9. Виплата працюючим інвалідам допомоги через тимчасову непрацездатність до 4 місяців підряд або до 5 місяців у календарному році.	+			
10. Відшкодування у встановленому законодавством порядку втраченого заробітку, який вони мали до ушкодження здоров'я, якщо захворювання або каліцтво, що виникли у зв'язку з виконанням робіт, пов'язаних з ліквідацією наслідків аварії на Чорнобильській АЕС , призвели до стійкої втрати професійної працездатності (без встановлення інвалідності), що підтверджено уповноваженою медичною комісією.		+		
11. Позачергове забезпечення житловою площею осіб, які потребують поліпшення житлових умов. Крім загальних підстав, передбачених законодавством України, такими, що потребують поліпшення житлових умов, визначаються особи, які забезпечені жилою площею нижче від рівня середньої забезпеченості громадян у даному населеному пункті або які проживають у комунальних квартирах. Сім'я, що втратила годувальника внаслідок Чорнобильської катастрофи, має право на додаткову житлову площу, порядок надання і розмір якої визначаються Кабінетом міністрів України.*****	+ (протягом року з дня подання заяви	+		
Особам, які перенесли променеву хворобу будь-якого ступеня, або тим, хто став інвалідом внаслідок Чорнобильської катастрофи, що потребують поліпшення житлових умов, надається додаткова житлова площа у вигляді окремої кімнати.	+			
12. Плата за користування житлом (квартирна плата) у розмірі 50 процентів плати, передбаченої чинним законодавством, нарахованої за ставками, встановленими для робітників і службовців, а також 50 процентів встановленої плати за користування комунальними послугами (водопостачання, газ, електрична, теплова енергія та телефон). У разі мешкання в гуртожитку плата за проживання здійснюється в розмірі 50 процентів встановленої суми. Пільги щодо квартирної плати надаються громадянам, які проживають у будинках державного і громадського житлового фонду, а щодо оплати комунальних послуг — також і тим, хто проживає у будинках житлово-будівельних (житлових) кооперативів та будинках, що належать громадянам на праві особистої власності.	+	+		
13. Передача безплатно в приватну власність займаних ними та їхніми сім'ями квартир (будинків) державного та громадського житлового фонду незалежно від того, чи є зазначена особа наймачем, чи членом сім'ї наймача. *****	+	+		
14. Передача в особисту власність жилих будинків та жилих приміщень державного і громадського житлового фонду, в які відселені або самостійно переселилися громадяни, відповідно до статті 4 Закону України «Про статус та соціальний захист громадян, які потерпіли внаслідок Чорнобильської катастрофи», незалежно від розміру займаної площі.			+	
15. Передача громадянам, які відпрацювали на території зони гарантованого добровільного відселення не менш як три роки, безплатно в приватну власність квартир (будинків) державного та громадського житлового фонду, які вони займають у цій зоні.			+	
Також для громадян, які відпрацювали на території зони посиленого радіоекологічного контролю не менш як п'ять років.				+
16. Обов'язкове (протягом року після подання заяви) відведення місцевими радами земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва тим, хто потребує поліпшення житлових умов та перебуває на квартирному обліку, а також відведення земельних ділянок для ведення особистого господарства, садівництва і городництва, будівництва індивідуальних гаражів і дач.	+	+	+	
17. Одержання безпроцентної позики на індивідуальне житлове (кооперативне) будівництво незалежно від того, кому з членів сім'ї відведено земельну ділянку чи хто з них є членом кооперативу;	+	+	+	+
з розрахунку 13,65 кв. м на кожного члена сім'ї з погашенням позики за рахунок державного бюджету, а також безпроцентної позики для будівництва садових будинків та благоустрою садових ділянок, будівництва індивідуальних гаражів. *****	+ (з погашенням 50%)	+ (з погашенням 25%)		
18. Вступ до житлово-будівельних (житлових) кооперативів для тих, хто потребує поліпшення житлових умов;	+*	+**	+*	+*
а також до кооперативів з будівництва та експлуатації колективних гаражів, стоянок для транспортних засобів та їх технічного обслуговування, до садівницьких товариств, а також право на позачергове придбання садових будинків або матеріалів для їх будівництва, для індивідуальної забудови. У випадку одержання житла права, передбачені пільгою №11 цієї таблиці, втрачаються, якщо житлові умови поліпшились настільки, що не лишилося підстав для надання іншого жилого приміщення. *****	+	+		
19. Взяття на квартирний облік громадян, які проживають у комунальних квартирах, незалежно від розміру житлоплощі.			+	
20. Позачергове безплатне забезпечення автомобілем інвалідів I групи, а також інвалідів II групи у разі наявності відповідних медичних показань. Інваліди II групи за відсутності медичних показань мають право на забезпечення автомобілем у порядку загальної черги для всіх категорій інвалідів. За бажанням інваліда він може бути забезпечений автомобілем іншої марки з оплатою різниці вартості. Забезпечення автомобілем провадиться, якщо інвалід не має в особистому користуванні автомобіля та за умови, що протягом семи років перед звертанням інвалід не купував новий автомобіль.	+			
21. Забезпечення продуктами харчування: 1) за медичними нормами з обов'язковим прикріпленням до відповідних магазинів за місцем проживання;	+ (з компенсацією 50% вартості)	+ (з компенсацією 25% вартості)		
2) відповідно до фізіологічних норм, а також забезпечення продуктами харчування, які мають радіопротекторні властивості.			+	+
22. Безплатне користування всіма видами міського та приміського транспорту (крім таксі, в яких число посадочних місць для пасажирів не більше 9) на території України.	+	+***		
23. Пільговий проїзд один раз на рік до будь-якого пункту України і назад автомобільним, або повітряним, або залізничним, або водним транспортом з правом першочергового придбання квитків.	+ (безкоштовно)	+ (50% вартості)		
24. Обслуговування у закладах, на підприємствах, в установах, організаціях зв'язку, технічного обслуговування і ремонту транспортних засобів, служби побуту, торгівлі, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту.	+*	+*		
25. Придбання промислових товарів підвищеного попиту, в тому числі легкового автомобіля, мотоцикла, моторного човна, телевізора, холодильника, меблів, пральної машини, пилососа.	+*	+*		
А також забезпечення промисловими товарами тривалого користування.			+	
26. Вступ поза конкурсом до державних вищих закладів освіти, професійно-технічних закладів освіти та на курси для професійного навчання. Особи, які закінчили середні та професійно-технічні заклади освіти з відзнакою (відмінними оцінками), приймаються без екзаменів до державних вищих закладів освіти за результатами співбесіди. Зазначені особи навчаються в цих закладах освіти за рахунок держави.	+	+		
Зарахування поза конкурсом при одержанні позитивних оцінок на вступних екзаменах у заклади освіти осіб з числа потерпілих від Чорнобильської катастрофи, які проживають на територіях радіоактивного забруднення і направлені на навчання згідно з планом цільової підготовки або договорами з підприємствами. Зазначені особи навчаються за рахунок держави.			+	+
Студентам із числа потерпілих від Чорнобильської катастрофи гарантується надання гуртожитку, якщо вони не мають житла, а також виплата стипендій, підвищених на 100 процентів, незалежно від місця навчання на території України.	+	+	+	+
27. Одержання лікарняного листка на весь період лікування в санаторіях і спеціалізованих лікувальних закладах з урахуванням часу проїзду туди й назад, з виплатою допомоги по державному соціальному страхуванню незалежно від того, ким і за чий рахунок видано путівку.	+			
28. Оплата лікарняних листків через тимчасову непрацездатність особам, які є учасниками ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, нараховується за їх бажанням із середнього фактичного заробітку, який вони одержували під час роботи з ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, без обмеження двома тарифними ставками або посадовими окладами. У такому ж порядку оплата лікарняних листків провадиться й особам, тимчасова непрацездатність яких настала внаслідок загального захворювання.	+	+		
29. Використання чергової відпустки в зручний для них час, а також отримання додаткової відпустки із збереженням заробітної плати терміном 14 робочих днів на рік.	+	+		
30. Щорічне отримання відпустки строком до 14 робочих днів без збереження заробітної плати одному із батьків, які мають неповнолітніх дітей і проживають у зонах радіоактивного забруднення.			+	+
31. Позачергове обов'язкове забезпечення дітей місцями у дошкільних закладах незалежно від відомчої підпорядкованості.	+	+	+	
32. Влаштування в заклади соціального забезпечення, а також на обслуговування службами соціального захисту вдома, якщо хворий не має близьких родичів, які проживають з ним. У разі неможливості організації такого обслуговування закладами соціального забезпечення відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом за хворим.	+**	+**	+**	
33. Встановлення телефону з оплатою 50 процентів вартості його встановлення.	+**	+*		
34. Надання позики для організації підприємницької діяльності, селянського (фермерського) господарства.*****	+ (безпроцентна)	+ (безпроцентна)	+ (пільгова)	
35. Звільнення від сплати податків і мита всіх видів.	+	+		
36. Особам, які постійно проживають до відселення чи самостійного переселення або постійно працюють на території зон відчуження, безумовного (обов'язкового) і гарантованого добровільного відселення, за умови, що вони за станом на 1.01.93 р. прожили або відпрацювали у зоні безумовного (обов'язкового) відселення не менше двох років, а у зоні гарантованого добровільного відселення — не менше трьох років, — надання пільг, передбачених пунктом 35 таблиці, а також позачергове щорічне безплатне надання санаторно-курортних путівок або одержання за їх бажанням грошової компенсації в розмірі середньої вартості путівки в Україні.****			+	
37. Особи, які постійно проживають та постійно працюють або постійно проживають у зоні посиленого радіоекологічного контролю, звільняються від сплати податків і мита всіх видів, а особи, які постійно працюють, але не проживають у зоні посиленого радіоекологічного контролю, звільняються від сплати прибуткового податку, за умови, що вони за станом на 1.01.93 р. прожили або відпрацювали у цій зоні не менше чотирьох років.				+
38. Звільнення від плати за землю.			+	+
39. Відшкодування 50 процентів вартості палива, придбаного в межах норм, встановлених для продажу населенню,	+	+		
особам, які проживають у будинках, що не мають центрального опалення			+	+
та проживають на територіях радіоактивного забруднення.			+	+

Примітки:

* — першочергове;

** — позачергове;

*** — тільки для учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

**** — відповідно до статті 32 Закону України «Про Державний бюджет України на 1996 рік» зупинено до 31 грудня 1996 року повністю пільгу для III та IV категорій, а також зупинено дію норми щодо виплати компенсації середньої вартості путівки для II категорії.

***** — зазначена пільга може бути використана один раз.

Підготував Володимир ГАЛЬЧЕНКО.

Запитували — відповідаємо

Шахтар і вугілля

Чи є положення, що пенсіонери-шахтарі отримують вугілля безплатно?

Олексій ХМАРА.

Великі Мости Львівської області.

Є. Як повідомили в Мінвуглепромі, право безплатного отримання вугілля мають пенсіонери, які пропрацювали в галузі не менш як 10 років — на підземних роботах, не менш як 15 — на роботах, пов'язаних із підземними умовами, не менш як 20 — у технологічному ланцюгу та на поверхні діючих шахт і шахт, які будуються, а також у розрізах та збагачувальних фабриках.

Знижка є. Опалення нема

Маємо 13 метрів зайвої площі — коридор, балкон, побутові приміщення. Чи маємо сплачувати за їх опалення, якщо опалення там нема?

Василь ГАВРИЛЮК, ветеран війни.

Луцьк.

Як повідомили в Держжитлокомунгоспі, знижка плати за опалення згідно із Законом «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» надається без урахування норми загальної площі, передбаченої Житловим кодексом, тобто на всю площу квартири.

Праця жінок

Нині я перебуваю у відпустці по догляду за дитиною, працювала медсестрою приймального відділення добу через три. Чи маю я право вийти на роботу за своїм бажанням і працювати в нічний час, якщо дитині 10 місяців? Чи можуть мене після виходу з відпустки по догляду за дитиною перевести в інше відділення без моєї згоди?

Людмила КИРПА.

Черкаська область.

З декретної відпустки ви маєте право вийти в будь-який час. Також вам надано право у період перебування у відпустці по догляду за дитиною працювати на умовах неповного робочого часу або вдома.

Трудовим законодавством забороняється жінкам, що мають дітей віком до трьох років, працювати у нічні зміни.

У разі неможливості виконання попередньої роботи, жінок, які мають дітей віком до трьох років, переводять на іншу роботу із збереженням середнього заробітку за попередньою роботою до досягнення дитиною трьох років.

Якщо вас переводять на іншу роботу в тій же установі, в інший структурний підрозділ у тій же місцевості, доручають роботу у межах спеціальності, кваліфікації чи посади, обумовленої трудовим договором, таке переміщення не вважається переведенням на іншу роботу і не потребує згоди працівника.

Додаткова відпустка

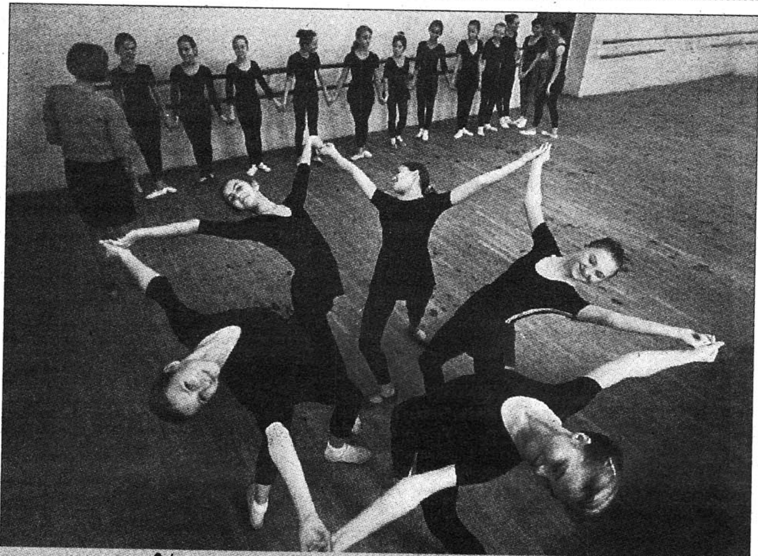
Ми, технічні працівники Савинківської середньої школи, постійно проживаємо і працюємо на забрудненій території — в зоні відчуження внаслідок Чорнобильської катастрофи третьої категорії. Чи маємо ми право на додаткову відпустку?

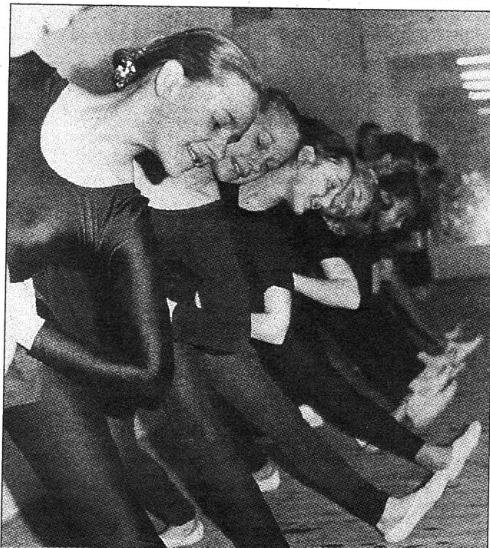
Галина МИЛЕЙКО, Валентина ОЛІЙНИК, Раїса НИКИФОРЕНКО.

Чернігівська область.

Крім щорічної оплачуваної відпустки вам, згідно з п. 3 ст. 22 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», як особам, віднесеним до категорії 3 (п. 3 ст. 14), можуть надаватися щорічні відпустки терміном до 14 робочих днів без збереження заробітної плати за умов, що відпустка надається одному з батьків, які мають неповнолітніх дітей і проживають на територіях зон радіоактивного забруднення.

Марина КОВАЛЬЧУК.

СВІЙ ТАНОК ПРЕДСТАВЛЯЄ «СВІТАНОК»

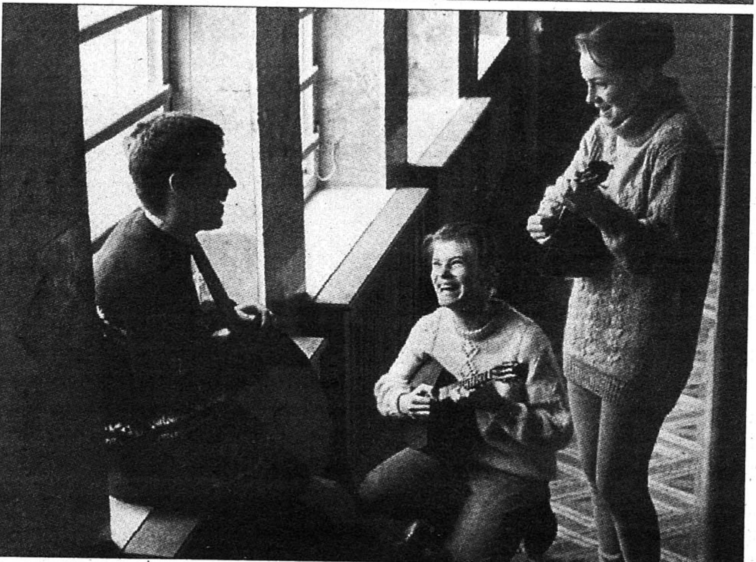
Власне, не лише танок, а й численні хореографічні композиції та ще пісні є лише часткою репертуару київського ансамблю пісні і танцю «Світанок». Балетні та хорові групи столичного колективу часто гастролюють і поза межами України. Дітлахи вже відомі й жадані в багатьох країнах. Цими днями киян шанує тепла Іспанія. А у найближчих планах — подорож до батьківщини Гомера. Чи не вперше побачить древній Акрополь віночок із запальних «сіртакі» й коломийок у виконанні юних слов'ян.

Утім, титуловані переможці багатьох республіканських та міжнародних конкурсів змушені орендувати зали для занять будь-де — у школах, дитсадках. Однак ще жевріє у художнього керівника ансамблю Євгена Досенка мрія про єдиний комплекс, де мали б змогу займатися одночасно 5-6 тисяч дітлахів. І хай читач не дивується таким грандіозним планам «непрактичного» керівника-ентузіаста: адже репетиції в ансамблі безкоштовні. Тому йдуть до Євгена Івановича й балетмейстера Сергія Гринчука діти, яким заказана дорога у престижні секції та школи. Та не заказані їм щира любов, увага й дружня підтримка, подаровані «Світанком».

На фото Юрія ВЕНГЕРЕША: вихованці «Світанку» під час репетиції та фрагменти виступу на концертах.

На початку тижня

Нота як засіб впливу

Можливо, хтось і має сумніви щодо пророцьких здібностей мас-медіа, але цього разу варіант безпрограшний: із цим закликом могли б звертатися журналісти до своїх читачів, якби організували такий собі тоталізатор, де робитимуть ставки на популярні теми прес-конференцій та брифінгів.

Нема жодних сумнівів, що сьогодні під час планового брифінгу в МЗС України згадуватиметься відкритий лист секретаря Ради безпеки Російської Федерації Олександра Лебедя, в якому вже вкотре зроблено спробу переконати громадськість у тому, що «Севастополь — русский город». Цього разу генерал закинув версію, що нібито Україні свого часу було передано тільки Крим без... Севастополя, отож ніяких переговорів з українцями щодо статусу цього міста бути не може. З його листа можна також дійти висновку, що нема потреби взагалі провадити будь-які переговори з Україною щодо поділу ЧФ, а слід негайно підняти на флоті андріївські прапори.

Й оскільки до такого роду заяви Олександр Лебідь вдається не вперше, а також з огляду на підготовку Держдумою Росії законопроекту щодо припинення поділу ЧФ та «російського статусу Севастополя», МЗС України виступив з нотою протесту, в якій, зокрема, сказано: «В Україні дуже занепокоєні тим, що з такими заявами виступають політики, що посідають високі державні пости в РФ і відповідають саме за питання безпеки. Ще більше не зрозуміло, чому представники такого поважного державного органу РФ, як Держдума, провокують тертя між дружніми українським та російським народами».

Цікаво, чи почують цю ноту в Москві?

Наталя РІЗНИК.

Санкції знято. Час працювати?

Для новітніх україно-югославських відносин характерна така риса: найважливіші двосторонні зустрічі відбуваються під час якихось визначних для Югославії подій. Не став винятком і нинішній візит до Києва делегації Скупщини Союзної Республіки Югославія на чолі з головою Віча громадян Радоманом Божовичем.

Два тижні тому сталося те, чого давно чекали і в Бєлграді, і в Києві: Рада Безпеки ООН одностайно ухвалила рішення про зняття економічних санкцій проти Союзної Республіки Югославії. Нарешті. Вітаючи Югославію, доречно привітати й себе — можна розпочинати відшкодовувати п'ятимільярдні збитки, яких зазнала Україна внаслідок оонівських заходів. Для самої СРЮ скасування кари має ще й важливе політичне значення. «Ухваленням такого рішення з трибуни ООН визнано виключно важливу миротворчу роль Югославії в розв'язанні регіонального конфлікту», — вважає радник з економічних питань Посольства СРЮ в Україні Сергій Шестаков.

Офіційний Київ досить довго займав доволі стриману, обережну щодо Югославії позицію. Україна не визнала новоутворену СРЮ у квітні 1992 року, і не в останню чергу — саме через введення проти неї санкцій. Та й позиція щодо скасування останніх викристалізовувалася в українському МЗС повільніше, ніж можна було очікувати. Разом з тим чимало українських політиків, значно вільніших у своїх поглядах і висловлюваннях, аніж дипломати, не раз заявляли про підтримку югославів. «Від санкцій потерпають цілком невинні в розв'язанні конфлікту держави й мирне населення», — такою завжди була позиція Голови Верховної Ради України Олександра Мороза. Про недоцільність оонівського ембарго та про необ'єктивне ставлення до Югославії західних держав не раз заявляв і голова парламентської Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД Борис Олійник.

Але, зрештою, санкції знято. З огляду на це візит югославських парламентаріїв є надзвичайно важливим і своєчасним. Україна, не секрет, розраховує на поновлення втрачених за чотири роки балканських ринків. Про це свідчить, зокрема, січнева поїздка до Бєлграда української делегації на чолі з Геннадієм Удовенком — майже відразу після укладання Дейтонських угод. На закріплення її результатів — лютневий візит делегації Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом. Навести зруйновані мости співробітництва —такою була мета цих місій. Оперативність у проведенні подібних «інженерних» робіт багато в чому залежить від представників законодавчої влади обох держав, адже саме парламентарії мають ратифікувати вже підписані документи.

Кажучи про те, що україно-югославські зустрічі обов'язково супроводжують якісь неординарні події, не можна не згадати, що незабаром відбудуться вибори до югославського союзного парламенту. Нинішню Скупщину обрано на дострокових виборах у грудні 1992 року. Складається вона з Віча громадян (138 депутатів) та Віча республік (40 депутатів, голова — Мілош Радулович). Сорок сім місць у Вічі громадян має нині Соціалістична партія Сербії (СПС), членом якої є й Радован Божович. Навряд чи похитнуть міцні позиції СПС, партії Президента Сербії Слободана Мілошевича, й майбутні вибори: соціалісти мають чимало аргументів на доказ успішності своєю внутрішньої та міжнародної політики. Найсвіжіший з них — недавнє зняття санкцій.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Хроніка. Факти. Події

● *Каїр*

Триває полювання на терористів

Сотні солдатів та офіцерів поліції і служби безпеки, десятки одиниць бронетехніки за підтримки вертольотів було задіяно в найбільшій за останні роки операції із піймання терористів з екстремістської організації «Аль-Гамаа аль-ісламія» в провінції Сохаг. За даними міністерства внутрішніх справ Арабської Республіки Єгипет, у результаті операції захоплено велику кількість вогнепальної зброї, боєзапасів та саморобних вибухових пристроїв.

● *Лондон*

Країна на межі війни

Останні події поставили Північну Ірландію на межу громадянської війни. З таким попередженням виступив лідер політичного крила Ірландської республіканської армії (ІРА), партії Шинн фейн, Джеррі Адамс. Він закликав Лондон і Дублін негайно розпочати переговори з участю всіх політичних сил, у тому числі Шинн фейн, щодо ситуації в Ольстері, яка загострилася після вибухів у штаб-квартирі британської армії у Лісберні.

● *Копенгаген*

Хто не хоче вступати до НАТО?

Фінляндія нині не має наміру добиватися прийому до НАТО. Про це заявив у інтерв'ю датській газеті «Політікен» глава фінського уряду Пааво Ліппонен. «Ми беремо участь у програмі «Партнерство заради миру», але не бачимо ніякої необхідності поспішати до альянсу», — сказав прем'єр. Фінляндія не зіштовхується зараз з якоюсь гострою проблемою у сфері безпеки, і їй «вдавалося досі самостійно розв'язувати двосторонні проблеми з великим сусідом на Сході».

● *Відень*

Авторитет — 30-відсотковий

Вибори до Європейського парламенту та віденських комунальних органів влади, що відбулися в неділю у Австрії, свідчать про помітне зниження популярності австрійських соціал-демократів на чолі з канцлером Францем Враницьким. За попередніми підрахунками, під час виборів до Європарламенту за Соціал-демократичну партію Австрії (СДПА) проголосували близько 30 відсотків виборців, що значно менше порівняно з парламентськими виборами торік. Практично стільки само голосів отримала Австрійська народна партія (АНП), яка входить до правлячої коаліції, зміцнивши свої позиції.

● *Рим*

«Євробюрократи» стали «євромотами»

Група депутатів Європейського парламенту від Італії подала депутатський запит з вимогою провести розслідування у зв'язку з «надмірними» витратами Європейської комісії на утримання зарубіжних представництв. За даними італійських парламентаріїв, на сьогодні Єврокомісія має «посольства» в 233 країнах і представництва в багатьох міжнародних організаціях, витрачаючи на їх утримання більш як 20 млн. доларів щорічно. Крім того, сотні мільйонів доларів витрачено «єврюбюрократами» на придбання будинків і приміщень під ці представництва.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Хочете вивчати японську? Посольство допоможе

Україна відзначила п'яту річницю незалежності. «Навіть дивно, як виріс за ці роки інтерес до нашої країни. Ми з радістю констатуємо, що кількість навчальних закладів, в яких викладають японську мову, значно збільшилася», — таке зізнання зробив Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні пан Суєдзава Сьодзі.

Те, що в Україні зріс інтерес до вивчення східних мов — це хибна думка. Він не зріс, а з'явився, по-суті, на порожньому місці. Адже раніше підготовка сходознавців було привілеєм московських університетів, тому всі, хто мріяв пов'язати своє життя з вивченням східних культур, були змушені перебиратися до Москви, і рідко коли поверталися потім в Україну. Але нині часи змінилися, і держава всіляко пропагує створення сходознавчих шкіл, ліцеїв, інститутів, відкриття платних курсів. Але постала нова проблема: брак підручників та коштів на їхнє придбання. Щодо цього з вивченням японської проблем найменше. Посольство, очолюване нині паном Суєдзавою Сьодзі, взяло на себе розв'язання цього питання.

Наприклад, минулого тижня дев'ятнадцятьом українським закладам (державним і приватним) було передано підручники і обладнання: відео- та аудіокасети, копіювальні машини та мікропроцесори, які можуть відтворювати ієрогліфи. Японській державі це обійшлося в сорок тисяч доларів, українським учням, студентам і слухачам курсів, звісно, нічого.

Японська мова — одна з таких, які може вивчити аж ніяк не кожен європеєць. Крім специфічної орфографії та фонетики, вона унікальна й тим, що вивчати її слід разом з традиціями, культурою, історією цього народу. А хто краще за самих японців може передати цю інформацію? За сприяння посольства Японії в рамках програми Фонду міжнародних зв'язків три викладачі з України під час літніх канікул стажувалися в Центрі вивчення японської мови у місті Урава. Дедалі більше японських викладачів приїздять на роботу до наших університетів. Один із них викладає і в Київському лінгвістичному інституті «Схід–Захід» при Київському лінгвістичному університеті. Інститут створено три роки тому і нині у ньому готують фахівців з п'яти мов: японської, китайської, корейської, арабської, турецької. Японознавців нині — близько п'ятдесяти студентів. Про рівень їхніх знань можна говорити хоча б за підсумками олімпіад, які влаштовує, зокрема, і японське посольство. «Минулого тижня така олімпіада пройшла у Києві, — говорить директор Інституту Владислав Сєднєв. — Перше, третє і четверте місця — наші». До речі, переможці олімпіад матимуть змогу пройти 10-місячне стажування в Японії, і знову ж таки за кошт японської сторони.

Тож даремно дивується пан посол з того, що його мова стає дедалі популярніша: Україна хоче її знати, а Японія готова допомогти.

Наталя ФІЛІПЧУК.

На знімку Юрія ВЕНГЕРЕША: учень київської гімназії східних мов № 1 Вова Соловйов подарував панові послові учнівські малюнки і подякував... чистісінькою японською мовою.

«КОРОЛЮ, РОЗДІЛИ КРАЇНУ!»

Проблема сепаратизму актуальна для Бельгії. У цьому ще раз переконалися під час перебування в столиці провінції Фламандський Брабант бельгійські монархи: король Альберт II та королева Паола. Йдучи центром міста до Лувенського католицького університету, одного з найстаріших у Європі, високе подружжя зустріло групу студентів, що поводилися агресивно і скандували: «Розділити Бельгію!».

Інцидент, повідомляє ІТАР-ТАРС, збігся з 30-ю річницею повстання студентів-фламандців, невдоволених «підлеглим» становищем їхньої рідної мови в «альма-матер», розташованій на території Фландрії. Тоді з Лувена було вигнано викладачів і студентів-франкофонів. Але автономістський рух тривав, і 1994 року Бельгія стала федеративною державою. Фламандці, втім, хочуть значно більшого...

Експрес-інтерв'ю

Давно не було гостей з Аргентини

Наприкінці місяця до Києва з офіційним візитом прибуде міністр закордонних справ та міжнародної торгівлі Аргентини Гідо Ді Телла. Про цю подію кореспондент «ГУ» Наталя ФІЛІПЧУК попросила розповісти Надзвичайного і Повноважного Посла Аргентини в Україні Луїса БАКЕРІСА.

— Це перший аргентинський урядовий візит на такому високому рівні. За попередніми домовленостями, пана міністра приймуть Президент України Леонід Кучма, міністр закордонних справ Геннадій Удовенко. Проте точної програми ще немає. Так само ми ще не знаємо, хто буде в делегації. Знаєте, як правило, всі деталі узгоджуються за останні три дні. Отже, якщо зважити, що візит заплановано на 30 жовтня, маємо ще час у запасі.

— Пане посол, майже рік тому Аргентину відвідав Президент України. Можливо, Ді Телла торуватиме шлях для приїзду в Україну Президента Аргентини?

— Поки що про це мова не йде. Нині ми працюємо над розробкою кількох двосторонніх угод (щодо співробітництва в економічній, науковій, еміграційній сферах). Сподіваємося встигнути приготувати їх до приїзду міністра. Щодо майбутніх переговорів, то, очевидно, вони матимуть переважно політичний характер і продовжать діалог між нашими державами.

«Прошу прийняти у товариство...»

Заяви такого змісту написали 492 селянина Вербівки Городищенського району Черкаської області, котрі об'єдналися у товариство спільного обробітку присадибних земельних ділянок

ВЕРБІВКА — звичайне село, яких тисячі в Україні: білі цегляні хати, вишні під тином, ставок, ферми на пагорбку і тракторна бригада. Місцевий колгосп, чи по-новому КСП, не краще і не гірше від сусідніх. Ще рік-два тому підприємство трималося на плаву, а тепер — як ота стара трухлява верба над ставком: скрипить-рипить, ось-ось звалиться у воду...

— Цьогорічний недорід пригнув нас донизу, невесело розповідає голова правління КСП «Вербівське», В. Шмиголь.

— Міркуйте самі. Усього зібрали 1200 тонн пшениці. П'ятсот віддали державі; п'ятсот — колгоспникам, 70 тонн обміняли на солярку і залишилися з порожніми засіками. Аби не урожай в товаристві спільного обробітку землі, який забезпечив усіх наших пенсіонерів хоч мінімальним запасом хліба, — не знаю, як зимували б. Адже КСП не могло виділити ветеранам і кілограма пшениці... Тому цей рік остаточно переконав нас у правильному виборі шляху —без товариства нам сьогодні не обійтися.

Лаконічно завершивши пролог до нашої розмови, Василь Лаврентійович детальніше розповів про своє дітище —товариство спільного обробітку присадибних земельних ділянок — як усе починали і до чого прийшли...

Розпочалося все три роки тому. Згідно з законом колгосп виділив сільраді 130 гектарів лану під землі запасу. Оскільки фермери у Вербівці ще не народилися, сільрада вирішила розподілити запас між сільчанами, які забажають збільшити свої присадибні ділянки. З умовою — наділ не має перевищувати одного гектара. Узяв «присадибних» 70 соток і голова правління КСП. Агрономом за фахом і економіст за вдачею, він відразу підрахував, у що обійдеться кожному господареві обробіток земельних клаптиків самотужки. Тож запропонував односельцям об'єднати свої наділи в один масив і обробляти спільно. Тобто КСП забезпечить оранку, сівбу, збирання хліба (як найменш трудомістку культуру, вирішили сіяти саме пшеницю), а восени, після розрахунку з підприємством за виконану роботу, насіння і добрива, кожен член товариства забере свою «чисту» частку врожаю.

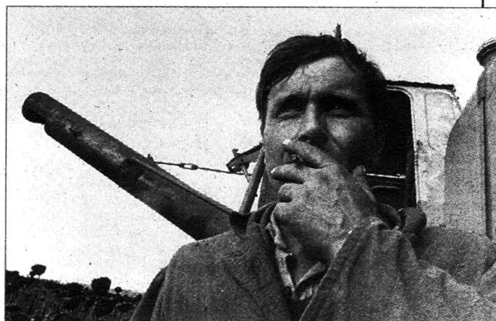
Спочатку на пропозицію голови пристало лише кілька десятків чоловік. Новостворене товариство посіяло пшеницю на площі у 43 гектари. Однак восени, коли спільчани, після всіх розрахунків з КСП, засипали у свої комори і на горища по тонні-другій хліба — село загуло, мов рій. До сільради і контори КСП потяглася вервечка молодих і старих вербівчан із заявами про виділення землі і запис «до гурту». Заяви від усіх прийняли, і товариство засіяло площу майже у сто гектарів. Урожай порадував — кожен член товариства одержав «паляницю» вагою в 1 тонну 800 кілограмів.

— Той, 1995-й, рік переконав найнедовірливіших, — пригадує Василь Лаврентійович. — Наступної весни гуртом обробляти землю зголосилося 115 працівників нашого підприємства і 286 пенсіонерів. Цього року сільрада виділила всім ветеранам по 10 соток, а ми прийняли їх до товариства і завезли кожному з нового врожаю майже по два центнери хліба. Нині в нас інша проблема — з'явилося багато охочих розширити свої присадибні ділянки і приєднатися до нашого колективу. Однак всі землі запасу вже розподілено...

Переглянувши з головою КСП — головою товариства (на громадських засадах!) — нехитрі документи і просту арифметику витрат і прибутків, ми поїхали у найлюдніше місце села, щоб розпитати вербівчан про життя-буття. Як і передбачали, млин виявився найдемократичнішою трибуною для всіх бажаючих поспілкуватися. Тут знайшлися і палкі прихильники товариства, і невдоволені.

Два припорошених борошняним пилом мірошники опинилися з протилежних боків вербівських барикад, точніше, колодок. І не тому, що займали різні позиції. А тому, що одному пощастило, а іншому — ні. Борис Штанько вступив до товариства позаторік і має відтоді зі своїх додаткових 30 соток стабільний прибуток. Не прикладаючи до цього, прямо скажемо, рук. Колега Бориса, Петро Гулак, один з перших взяв у 1993 році 50 соток і обробляє їх досі сам, витрачаючи чимало часу і грошей. «З дорогою душею приєднався б до гурту, — каже Петро, — але не можу домовитися з сусідами, щоб вони зробили те саме. Наші наділи загальною площею 17 гектарів лежать осторонь земель товариства. Тому обробляти лише мою одну ділянку невигідно. Та й нема як — не заїде ж трактор через чужі городи на мій...».

Водії КСП Іван Тригуб та Віктор Скрипник на запитання про доцільність існування товариства відповіли коротко: «Гуртом легше і батька бити». Голова ревкомісії сільгосппідприємства Галина Гулак, навпаки, не приховувала своїх «одноосібницьких» поглядів. Разом з чоловіком вони взяли «у степу» 50 соток землі і не думають вступати в жодні «асоціації». Бо мають велике господарство, якому потрібні не лише пшениця, а й кукурудза, буряки, гарбузи, люцерка. «Та ще й квасолі на борщ з мішок», — неспростованим аргументом закінчила жінка нашу розмову. І, певно, добре, що люди мають вибір і можливість його реалізувати.

Комбайнер Анатолій Пастушко, пайовик.

А пенсіонери Параска Порфирівна та Михайло Павлович Піскуни одержали нинішнього серпня у товаристві майже 8 центнерів зерна і дякували щиро за це Богові на небі і Василю Лаврентійовичу на землі.

Ось така картинка з натури вималювалася у Вербівці. Не занадто веселкова, проте й не похмурогнітюча, як у деяких інших селах області, де догосподарювалися до того, що не видали ні працюючим колгоспникам, ні пенсіонерам й грама хліба. У багатьох урожай зернових був у заставі ще із зими.

Василь Лаврентійович не планує чогось великого щодо товариства спільного обробітку присадибних земельних ділянок. Це лише, каже, тимчасовий вихід із тяжкої скрути. Великі плани В. Шмиголя пов'язані з реорганізацією КСП — «бо далі так жити принизливо і неможливо». Він хотів би створити приватно-орендну спілку чи фірму і об'єднати земельні та майнові паї, а головне — людей, котрі хочуть і вміють працювати. Людей з новою психологією — не поденників, а господарів-власників.

Але це вже інша тема, інша розповідь.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Голова правління Василь Лаврентійович Шмиголь і пайовик Марія Назарівна Конопленко.

Вітчизняний стиль

Земля лиш тоді дивіденди дає, коли на ній господар є

ГОСПОДАРСТВА, котрі на Волині займалися овочівництвом, як правило, були збиткові. Вважається, що тут для овочевих культур малопридатні і землі, і кліматичні умови — недостатньо тепла, часто дощить.

— На Поліссі можна збирати високі врожаї овочів, переробляти їх і мати від того добрий прибуток, —каже генеральний директор агрофірми «Ратнівська» Микола Круглий. — Поліщуки з діда-прадіда вирощували на своїй землі огірки і помідори, а часник і цибулю продавали за межі Волині... То чому ми цього не можемо робити?

Три роки тому овочеве поле в агрофірмі розширили до ста сорока гектарів, на яких нині вирощують 14 овочевих культур. Морквяне поле займає 40 гектарів. Щоосені тут переробляють 400 тонн моркви, з якої виготовляють 6 найменувань продукції. Почали випускати екологічно чистий морквяний сік для дитячого харчування. За ним приїздять покупці з Одеси, Львова, Донецька, Дніпропетровська, Ужгорода.

Агрофірма має свій консервний завод. В його трьох цехах працює більш як сто чоловік. У селі всім є робота. Тут виготовляють 40 найменувань консервної продукції, з яких 28 —овочева.

Я був здивований, коли дізнався, що підвищений попит нині у покупців, особливо в південних районах України, мають щавель, хрін і столовий буряк.

— Приправи з хрону в нас забирають з-під рук, —розповідає Микола Круглий. — Тому ми нинішнього року посадили гектар цієї культури. Орієнтуємося лише на попит.

Такий факт. Минулого року на Ратнівщині дефіцитом став майонез — відразу виготовили 100 тонн. Були в сільських магазинах перебої з мінеральною водою — зв'язалися з геологами. На території господарства пробурили кілька глибинних скважин, узяли проби... Так з'явилася мінерально-столова «Гірниківська».

Коли розпочався сезон збирання лісових ягід, у господарстві закуповували від населення дари лісу. Зручно і вигідно людям. Є прибуток агрофірмі. Нині переробили більш як 20 тонн чорниці. У консервному цеху з лікарських рослин виготовляють напої. Є в «Ратнівській» плантації калини, шипшини, чорноплідної горобини. Усю вироблену тут продукцію можна придбати в трьох власних магазинах.

Добрий прибуток дає картопля. Під бульбою — 170 гектарів. І кожен дав понад 300 центнерів.

— Очікуємо, що від продажу «другого хліба» в нашу касу надійде більш як мільйон гривень, —розмірковує генеральний директор агрофірми. — А взагалі без овочів ми б сьогодні не вижили.

До цих слів можна хіба що додати: немає в нас поганої землі, якщо на ній є господар.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Одна надія - на картоплю

Парадокси

У ДЯГОВІЙ Менського району Чернігівської області селяни з жовтня минулого року не отримували заробітної плати і водночас... цього року купили шість автомашин, а також велику кількість холодильників і телевізорів. Про ці парадокси сільського життя розповідає голова Дягівської сільської ради Петро ПЕТРЕНКО:

— Ситуація в місцевому колективному сільгосппідприємстві дуже складна. Зароблених коштів ледь вистачає на пальне, запчастини. Немає гривень у КСП — немає й відрахувань у бюджет за землю, на зарплату. Сільська рада теж бідує — п'ятий місяць бюджетники не отримують зарплати. Від сільради відключено світло — маємо великий борг.

Хоч як це дивно, в такій фінансовій скруті і я, і люди більше покладаємося на власні руки. Хліб випікаємо вдома. Кошти на прожиття дає підсобне господарство, причому чималі. Всі бажаючі отримали по одному гектару і більше землі. В багатьох сім'ях утримують нині по 3—5 свиней, 2—3 корови, телят, іншу живність. Отож є сир, сметана, м'ясо, яйця, які продаються на базарах райцентру та Чернігова. Допомагають нам у цьому вже й доморощені місцеві комерсанти, котрі займаються реалізацією вирощеного.

У селянських дворах є вже 18 тракторів, 51 кінь. Це теж неабияка підмога господарям. Городи переважно засаджено картоплею. Якщо у КСП під нею було зайнято 110, то у приватному секторі — 160 гектарів. Тож не дивно, що дехто вже продав по 4—5 тонн бульби. Не лінувався, не сидів склавши руки — то й можеш купити автомашину. Шанс для цього тепер є.

Картоплю також міняємо на олію, кавуни, цукор, рис, літній та зимовий одяг (приїжджають «бартерні» автомашини). Єдина проблема — де збути вирощене? Не знаю, на якому рівні, але чиняться певні перешкоди: бажаючі придбати у нас картоплю мають оформити купу «потрібних» документів, стережуться міліції. З цих причин зменшився потік машин з півдня. А відтак ціна кілограма картоплі впала з 35 копійок до 18—20. Очевидь, комусь вигідно, щоб на півдні продавалась турецька картопля, у Києві — польська. А поліська —йшла на корм худобі. Я розумію, краще, аби картоплю реалізовували через заготконтору. Тоді б свіжа копійка поповнювала бюджет. Але реальність прикра: заготівельники не мають коштів, щоб розрахуватися з селянами. Тому заготконторі довіряють дедалі менше.

Як виживатимемо в подальшому? Надій, що сільгосппідприємство розквитається зі своїми боргами, обмаль. Люди ще працюють, бо отримали зерно, сіно. А як буде взимку, який стимул пожене їх на роботу? На ці запитання ніхто не дає відповіді. Отож знову вся надія — на картоплю.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

«Творити, але не з простягнутою рукою»

Так вважає голова Волинської організації Спілки письменників України, автор дев'яти книг Василь ГЕЙ, з яким зустрілися кореспонденти «Голосу України»

—Наприкінці жовтня письменники України зберуться в Києві на свій черговий з'їзд. З цього приводу нині можна почути і прочитати різні думки. На вашу думку, Василю Степановичу, чи потрібна нам сьогодні спілка, за допомогою якої Сталін та його вірні послідовники «закріпачили» письменників і розправлялися з тими, хто не бажав «ходити на повідку»?

— Про повернення до минулого не може бути й мови. Але творча спілка нам потрібна. Творче спілкування письменникам украй необхідне. Бо письменник — це передусім людина, яка хоче духовно збагатити рідну культуру, підтримати рідну державу, піднести на вищий рівень рідне слово. І про це не повинні забувати в керівних кабінетах нашої держави. Прикро казати, але сьогодні в незалежній Україні зневажене, принижене рідне слово. Ширвжиткова і майже всуціль російськомовна книга, мов розшаліла водна стихія, заповнила всі вулиці й крамничні береги України. Сучасний український літератор опинився на острові паперового голоду і запаморочливих цін на поліграфічні послуги, мов сирота ходить з простягнутою рукою... Соромно і гірко від того. Але за всіх нинішніх організаційних, матеріальних, надто ж видавничих, труднощів Спілка письменників має вижити. Не як міністерство культури, а як осередок творчої думки, засіб збереження і зміцнення інтелекту нашої нації. Задля розвою рідної мови й культури — духовної основи держави.

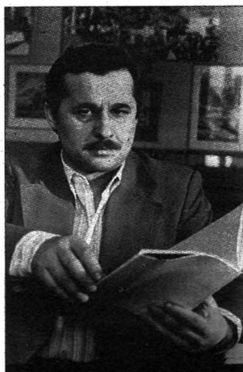
— У великих і заможних країнах небагато письменників наважуються жити на «творчих хлібах». Лише ті, які відомі в країні і за кордоном. А решта поєднують творчу роботу з певною чиновницькою працею чи бізнесом. І не чекають творчих стипендій від держави. Чи не забагато у нас, в Україні, творчих «професіоналів»?

— А в нас справжніх професіоналів не так уже й багато. І тут я хочу сказати: «Коли співці служили владі чи меті, були у декого з них клітки золоті. Як стали вільними, то влада їм сказала: «Раз так, за те, що ви співаєте, — платіть»! Чомусь сьогодні держава хоче відмежуватися від оплати письменницької праці. Це не означає, що літератора треба зачинити в кімнаті. Мовляв, пиши, а ми тобі заплатимо. Ні! Я так не думаю. Але за великий прозовий твір, надрукований у престижному журналі «Вітчизна», я отримав гонорар у розмірі... одного мільйона з лишком карбованців. Трохи більше, ніж десять гривень, — хіба це не глум над творчою людиною? Художнє слово, високий світ поезії кинуто у вир і хаос ринку, де письменнику, добросовісному і щирому, вижити майже неможливо. А тому рідному слову, національній культурі потрібен державний захист. Бо комусь надто вже хочеться зробити жебраками українських літераторів.

— Коли вийшла друком ваша остання книга і хто фінансував її вихід?

— Моя поема «Підрубане дерево роду» побачила світ у Луцьку цього року. Видав я її власним коштом. В основі твору — трагічна доля моєї родини, яку в 1947 році без суду і слідства вивезли в Сибір. На прикладі однієї родини я прагнув показати, що найвище духовне благо, найперша передумова плідної праці і творчості — це свобода.

— Василю Степановичу, ви є автором повісті «Яворник», яка,

так би мовити, лежить у шухляді. Що послужило приводом до написання цього твору, що передусім хотіли сказати читачам?

—Повість народжена з пам'яті про поліське село Яворник, мешканці якого в 50-х роках були виселені в інші краї. Вважалося, що поліщуки зробили це «добровільно». Я жив неподалік спорожнілого Яворника і разом з хлопчаками-ровесниками часто бігав туди. І так з дитинства мені запало в душу: є криниці, садки, що родять, але нема людей... За цією трагічною подією стоять нелегкі людські долі. В творі використано розповіді очевидців, історичні документи.

—Чи були у вас спроби видрукувати цей твір?

—Я запропонував повість видавництву «Каменяр». Сказали — нема коштів. Недавно написав ще одну повість. Тепер їх дві — в шухляді. Хіба не обов'язок нашого суспільства бодай трохи посприяти, щоб думки й почуття письменника стали доступні найширшому колу читачів?

—Що, на вашу думку, треба зробити для того, щоб українська книга зайняла в нашій державі належну їй «нішу»?

—Українській книзі потрібна підтримка з боку держави. Без такої підтримки не виживемо. Ми ризикуємо втратити читача, повагу до рідного слова. Відбувається якесь стихійне лихо — девальвація високохудожнього літературного слова. Спритники на російськомовному ширвжитку зароблять шалені гроші, а графомани за допомогою спонсорів задовольняють свої амбіції. Ми, письменники, не кажемо державі: «Дайте!» Але зробіть так, щоб слово правди не оподатковувалось. Якщо ми йдемо до ринку, то це не означає, що полиці наших магазинів мають бути заповнені літературою, яка проповідує насильництво, секс, жорстокість... Суспільство і націю треба кликати до добра та любові. Бо сьогодні навіть наші газети переповнені якоюсь незрозумілою ворожнечою, журналісти нерідко вправляються у тому, хто об кого більше витре ноги, на кого більше виллють бруду. Починає зникати почуття відповідальності за друковане слово. І це найстрашніше.

—Чим може похвалитися обласна письменницька організація останнім часом?

—Письменницькою організацією підготовлено і видано три книги літературного збірника «Світязь», довідник «Письменники Лесиного краю», збірник історико-краєзнавчих матеріалів про пам'ятні місця Лесі Українки на Волині «Джерела безсмертного слова», збірник з творами переможців літературного конкурсу школярів-початківців «Думи і мрії». Новими книгами та публікаціями засвідчили свою творчість Ніна Горик, Надія Гуменюк, Клава Корецька, Олена Криштальська, Валентина Штинько, Віра Омелянчук. З ініціативи нашої організації в області встановлено літературно-мистецьку премію імені Агатангела Кримського. Названо вже перших лауреатів.

—Якщо на письменницькому з'їзді вам нададуть слово, то на яких проблемах ви побудуєте свій виступ?

—Обов'язково треба зберегти нашу творчу спілку. Увага до рідного слова — на державному рівні. Хочеться бачити українськими, а не двомовними наш парламент, наше телебачення і великі промислові міста України. Бо мова — всьому основа, хоч би там як хто скептично посміхався. Буде мова — виживе, зацвіте новим цвітом українська культура, житиме і держава.

Розмову вели Богдан БЕРЕКЕТА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ

Луцьк.

Квартира для глави адміністрації: подробиці й ухвала комісії

(Початок на 3-й стор.).

Фактично Табачнику Д. В. було надано дві квартири на 3-му поверсі — однокімнатна квартира № 31 і двокімнатна квартира № 32, де після їх незаконного об'єднання утворено одну 3-кімнатну квартиру (загальною площею 126,5 кв. м.) з двома кухнями загальною площею 22,6 кв. м., двома вбиральнями (2,3 кв. м), двома ваннами (7,7 кв. м), коридором — 35 кв. м., двома балконами — 7,28 кв. м.

Підставою для видачі ордера значиться «Розпорядження КМ України» за № (номер відсутній) від 12 січня 1995 р.»

Дату (12.01.95 р.) розпорядження КМ України поставлено раніше навіть вищезазначеної резолюції заступника міністра Кабінету міністрів України Доценка І. П. від 13 січня 1995 р., а на квитанції до ордера взагалі немає не лише номера, а й дата розпорядження Кабінету міністрів про виділення квартири Табачнику Д. В.

Міністр Кабміну Пустовойтенко В.П. у своєму листі № 15-577 від 7.10.1996 року зазначає, що рішення про надання квартири главі адміністрації Президента України Табачнику Д. В. Кабінет міністрів України не приймав. Начальник ВЖРЕУ Кабінету міністрів України Романенко В. О. лише виписав ордер на квартиру № 32 по вул. Ярославів Вал, 28 на підставі розпорядження Кабінету міністрів України № 162-р від 17 березня 1993 року.

Таким чином, 3-кімнатну квартиру № 32 по вул. Ярославів Вал, 28 було виділено Табачнику Д. В. не лише з грубим порушенням вимог Житлового кодексу України (ст. ст.31, 34, 49, 58), а й з порушенням навіть розпорядження КМ № 162 -р від 17 березня 1993 року, яке також не відповідає чинному законодавству. 28 травня 1996 року Табачник Д. В. приватизував об'єднані квартири як одну 3-кімнатну по вул. Ярославів Вал,28.

Генеральний прокурор України Ворсінов Г. Т. доповідав Президентові України Кучмі Л. Д. про результати перевірки комісії і виявлені порушення законів України, етики поведінки державного службовця, зловживання службовим становищем посадовими особами, які брали участь у незаконному виділенні квартир Табачнику Д. В.

На неодноразові законні вимоги працівника Генеральної прокуратури П. Куненка і членів комісії А. Єрмака, Г. Омельченка видати необхідні для перевірки документи начальник господарського управління Кабінету міністрів Шкудун П. А. і начальник ВЖРЕУ Кабінету міністрів Романенко В. О. всупереч вимогам чинного законодавства безпідставно відмовляли у видачі документів. Такими діями Шкудун і Романенко перешкоджали об'єктивному проведенню перевірки і грубо порушили вимоги ст.8 Закону «Про постійні Комісії Верховної Ради України», ст.25 Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», ст.5 Закону «Про боротьбу з корупцією», ст.13 Закону «Про статус народного депутата України», ст.8 Закону «Про прокуратуру».

Завчасно запрошені для дачі пояснень глава адміністрації Президента України Табачник Д. В., його заступник Теренчук П. Д., начальники управлінь КМ України Шкудун П. А. і Романенко В. О. на засідання комісії не з'явилися.

Заслухавши та обговоривши результати перевірки законності отримання квартир главою адміністрації Президента України Табачником Д. В., комісія ухвалила:

1. Інформувати Президента України Леоніда Даниловича Кучму про результати перевірки і вважати неприпустимим подальше перебування Табачника Дмитра Володимировича на посаді глави адміністрації Президента України і використання його на інших відповідальних посадах у державних органах.

2. Рекомендувати Президенту України Л. Д. Кучмі вирішити питання про притягнення до встановленої законом відповідальності посадових осіб Кабінету міністрів України та інших посадових осіб, що брали участь у незаконному виділенні квартир Табачнику Д. В. і порушили чинне законодавство та етику поведінки державного службовця, а також дати доручення відповідним державним органам внести до суду позов про визнання ордера на отримання Табачником Д. В. квартири № 32 по вул. Ярославів Вал, 28 у м. Києві, акта її приватизації недійсними і виселення Табачника Д. В. і його батька Табачника В. І. у встановленому порядку із займаної квартири.

3. Рекомендувати Генеральному прокурору України Ворсінову Г. Т. розглянути питання про порушення кримінальної справи щодо посадових осіб, які допустили зловживання службовим становищем та порушення законів України під час виділення квартир Табачнику Д. В. та дати правову оцінку діям самого глави адміністрації Президента України Табачника Д. В. Залежно від прийнятого процесуального рішення (правової оцінки дій цих посадових осіб) притягнути до встановленої законом відповідальності посадових осіб, які допустили порушення законів України.

4. Рекомендувати Генеральному прокурору України Ворсінову Г. Т. внести до суду позов про визнання ордера на отримання Табачником Д. В. квартири № 32 по вул. Ярославів Вал,28 у м. Києві, акта її приватизації недійсними і виселення Табачника Д. В. і його батька Табачника В. І у встановленому порядку із займаної квартири.

5. Доручити Генеральній прокуратурі МВС, СБ України провести перевірку законності отримання квартир працівниками адміністрації Президента і Кабінету міністрів України, виданих через Кабінет міністрів, протягом 1994—1996 рр.

6. Рекомендувати Генеральному прокурору України Ворсінову Г. Т. внести протест на розпорядження Кабінету міністрів України № 162-р від 17 березня 1993 року як таке, що суперечить чинному законодавству.

7. Рішення Комісії направити Президенту України Кучмі Л. Д., Генеральному прокурору Ворсінову Г. Т., міністру внутрішніх справ Кравченку Ю. Ф., голові СБ України Радченку В. І. для прийняття передбачених законом рішень. Про прийняті рішення і результати перевірки повідомити комісії у встановлений законом строк.

8. Залежно від вжитих заходів Президентом України Кучмою Л. Д. щодо депутатського запиту Єрмака А. В., Омельченка Г. О. від 8.10.96 р. та рішення Комісії від 9.10.96 р., розглянути питання про внесення на розгляд Верховної Ради України питання про порушення законів України, етики поведінки державного службовця, зловживання службовим становищем главою адміністрації Президента України Табачником Д. В.

9. Контроль за виконанням рішення комісії покласти на заступника голови комісії Сінченка С. Г. та членів очолюваної ним підкомісії, зобов'язавши проінформувати комісію про хід виконання рішення до 10 листопада 1996 року.

Рішення прийнято одностайно.

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
голова Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією

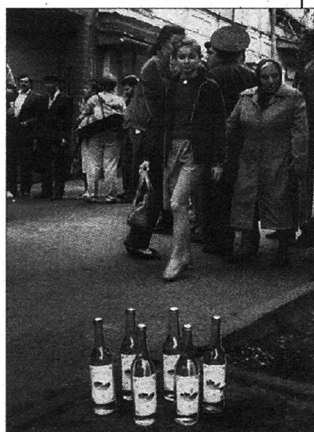
Шило випирає і з красивого мішка

(Початок на 1-й стор.).

Ми їмо, щоб жити, а не навпаки

На дикому ринку, на який перетворилася колишня держава—годувальниця країн соцтабору, можна купити багато чого смачненького і... неякісного. Вигляд багатьох товарів у магазинах так званої державної торгівлі псує апетит, а в приватних супермаркетах почуття голоду зникає від самих лише цін. Стихійні та цивілізовані базари годують нас пестицидами, що їх відповідні служби контролю здебільшого не виявляють. І хай працівники цих каральних інстанцій кинуть камінь у автора, коли доведуть, що заокеанські курячі ніжки не нашпиговані гормональними добавками, а в напоях, соках, йогуртах немає барвників й іншої хімії. Дедалі більше людей, які дбають про своє здоров'я, віддають перевагу вітчизняним ковбасам, шампанському, шоколаду й морозиву. Біда, що наші товаровиробники нерідко чують народне: «Уміла готувати, та не вміла подавати». Прикро, що конкуренція дедалі частіше змушує їх потрафляти невибагливим споживачам, для яких мета — купити абищо, тільки б заморське. Чудове пиво «Оболонь» — воно і з нашою етикеткою чудове. Якщо ж на доморощених синеньких курях «вигравіювати» оте «Made in Puchowka», вони дебеліші не стануть. Курям на сміх — прагнення деяких виробників обдурити покупця за рахунок використання іноземної мови, тари чи обгортки. Шило випиратиме і з красивого мішка. Скажіть одеситам, що продукція київської «Росинки» смачніша за деякі імпортні напої — не сперечатимуться. Але немало з них куплять фруктові соки фірми «Вісма». Чому? Усі написи на етикетці виробник зробив іноземною мовою, не вказавши адреси підприємства. Купив споживачів. А вони і слухати не хочуть про необхідність підтримки вітчизняних товаровиробників. І поки зарубіжні ділки спритно торгують своєю продукцією, що здебільшого за кордоном не має попиту, викачують тим самим гроші з України —наш виробник на ноги не зіпнеться. У «Сніданку туриста» — натуральне м'ясо, а рибні консерви і сардельки значно смачніші за імпортні... Цукерки фабрики «Світоч», торти «Київські», олія і цукор, масло і борошно — це все вивозилось і визиться як продукти високої якості. А зустрічними караванами подібний асортимент поставляється до нас. На імпортні продукти ми дивимось облизуючись —капіталісти уміють подати. Ті самі «Росинка» і «Оболонь» не пошкодували грошей не тільки на сучасні технології, а й на пляшкові етикетки. Виграли! Макаронні фабрики, що випускають, як на мене, смачніші за італійські спагеті вироби, продають їх у непривабливих коробках чи мішках. І програють! Залишиться з носом і той, хто скорочує виробництво традиційної продукції. У Донецькій області, приміром, випуск безалкогольних напоїв скорочено на 40—65 процентів, асортимент зменшився з 25 до 5 найменувань. У Львові, Чернівцях, Севастополі влітку за щастя вважали втамувати спрагу квасом. Ці факти виявили працівники Держкомітету у справах захисту прав споживачів. Під час перевірки з'ясувалося, що з 1235 підприємств торгівлі неякісні напої реалізували 788, вилучено 940 туб соків (70,5 % перевіреної кількості), 38,2 тисячі дал мінеральної води і квасу (63,9 %). Продукція не відповідала вимогам нормативних документів за фізико-хімічними та органолептичними показниками. Тобто напої мали менше, ніж потрібно, сухих речовин, кислотності, двоокису вуглецю. На складі готової продукції ЗАТ «Луганський завод фруктово-мінеральних вод» забраковано 1192 дал води з 3042 дал перевірених (1 дал — 10 літрів). Тут, як, до речі, і на підприємствах Сваляви і Дрогобича, мало дбають про шлунки споживачів: у напоях виявлено важкорозчинні осади у вигляді окалин, волокон, пластику і... осколків скла. Бактеріологічні дослідження «Мандаринового» (СП «Бегма»), що продавали в Луганську з цистерни, засвідчили вміст бактерій групи кишкових паличок. А в Херсоні торгували напоєм «Лимон» львівського СП «Етрус», що використовувало не натуральний барвник, а штучний. Характерно, що практично всі газди-виробники мають відповідний сертифікат якості. Тому скандальний випадок у Донецьку, де видали сертифікат відповідності через два роки після закінчення терміну придатності мінеральної води «Боукейн», наштовхує принаймні на два запитання: чим же нас напувають фірми і скільки мають ті, що дають «добро» на реалізацію неякісної продукції? За результатами перевірки Держспоживзахисту покарано в адміністративному порядку 712 осіб, з яких утримано штрафів на суму 310 тисяч гривень. Для 538 керівників підприємств порушення «обійшлися» в 940 тисяч.

Якби горілку гнали не з трачиння, то що було б нам...

За часів життя відомого поета отруїтися спиртними напоями міг тільки той, хто пив усе, що горить. Сьогодні від неякісних алкогольних виробів вгинаються полиці тисяч торгових точок. Статистики про кількість смертних випадків після розпивання сурогатів не існує. Але кожен з нас знає не про один. І Держспоживзахист лише підтвердив думку незалежних експертів: народ отруюють окремі безчесні ділки, що мають високих покровителів у коридорах влади. Для них гроші не пахнуть. Держспоживзахист спільно з іншими органами контролю перевірив якість алкогольної продукції в торговельних підприємствах різних форм власності. Із 11,4 тисячі дал напоїв забраковано 33,2 процента. У Черкасах і Львові горілка одного з Дніпропетровських заводів виявилася міцністю відповідно 11,9 і 26 градусів. У ній плавало чимало сторонніх домішок. Сумчани теж пили не кришталеву слабку горілку, виготовлену на Харківському лікеро-горілчаному заводі. Нині горілкою не торгують лише ліниві. Тільки у Дніпропетровській області із перевірених 44 підприємств 15 не мали відповідного дозволу. Значну кількість продукції реалізують без документів, що засвідчували б її якість та безпеку. Часто продавці прикриваються сертифікатами та свідоцтвами, засвідченими печатками установ, що не мають стосунку до сертифікації. Так, на Черкащині виявлено документи, засвідчені представником Президента України в Московському районі столиці, в іншому разі папір видав неіснуючий центр, а печаткою скріпив Львівський центр сертифікації. На думку фахівців, алкогольну індустрію монополізували комерційні структури, які, певна річ, ігнорують укази і постанови керівників держави. Ділки поставляють кустарну продукцію із неякісної сировини, розлиту в нестандартну тару. У Вишгороді, скажімо, реалізовували вино в пакетах «Тетра-Брік» без зазначення виробника та горілку «Московська» в банках місткістю 0,33 л. Підроблені коньяки (пекучі, неприємні, різкі), горілка виявлені у приватних фірмах Одеси (ОП "Україна"), на Волині (підприємець Лущаков). Напої містили понад норму альдегідів, сивушних масел, а замість цукру —замінник невідомого походження. З аналогічними дефектами знято з реалізації горілку «Воронцов» (Німеччина), «Кремльовська» (Японія). Без сертифікатів якості, без достовірної інформації про країну-виробника, вміст компонентів, дати розливу на кожному кроці продають вина «Волд-Вейн», «Барон»; коньяки «Порто-Марія», «Спірідон», «Каравела», «Слинчев бряг»... Про моральний бік діяльності приватних фірм, що збагачуються, завдяки шкоди здоров'ю співвітчизників, говорити не випадає. Один лише підрив іміджу виробників «Советского шампанского», «Коктебеля», « Пшеничної» і кримських вин потребує від держави рішучих заходів з наведення порядку на ринку алкогольних напоїв. Перший крок Президент і уряд недавно зробили. Не зупинилися б вони з часом. Не примусили б їх нинішні монополісти-мільйонери зробити два кроки назад...

Іван ІЛЛЯШ.

Спорт

Ребров — «стріляюча бутса»

ФУТБОЛ. Чемпіонат країни. Вища ліга. 11-й тур.

Зірка-НІБАС—Ворскла. 2:0. 8000. 1:0 Борисенко, 64, 2:0 Федоров, 78. **Таврія—Металург. 3:0.** 1200. 1:0 Єсін, 25, 2:0 Джугелі, 54, 3:0 Гайдаш, 75. **Карпати—ЦСКА. 1:2.** 9000. 0:1 Селезньов, 15, 0:2 Гончаренко, 47, 1:2 Колесник, 76. **Кремінь—Дніпро. 1:1.** 6500. 1:0 Янковський, 30, 1:1 Багмут, 50, з пенальті. **Шахтар—Чорноморець. 3:0.** 5000. 1:0 Леонов, 31, 2:0 Матвєєв, 58, з пенальті, 3:0 Кривенцов, 65. **Нива Тр—Прикарпаття. 3:0.** 5000. 1:0 А. Капанадзе, 4, 2:0 Грегуль, 10, з пенальті, 3:0 Т. Капанадзе, 16. **Торпедо—Нива Вц. 1:0.** 7000. Максименко, 16. **Динамо—Кривбас. 5:0.** 2000. 1:0 Ребров, 29, 2:0 Ребров, 51, з пенальті, 3:0 Ребров, 67, 4:0 Калитвинцев, 85, 5:0 Ребров, 89.

Динамо — 25 очок, Чорноморець — 22, Ворскла — 21, Дніпро, Шахтар — по 20, Зірка-НІБАС — 19, Карпати —17, Нива Тр — 16, Металург — 15, Торпедо, ЦСКА, Таврія — по 14, Нива Вц — 10, Кремінь — 8, Кривбас — 7, Прикарпаття — 5.

Погодьтеся, що цей тур подарував чимало несподіванок. Чого варті лише невдачі одеситів і полтавців на виїзді! На увагу заслуговує перемога у Львові над «Карпатами», які значно поліпшили гру в нинішньому сезоні, київських армійців. Підопічні Володимира Лозинського, схоже, набирають потрібних кондицій і поступово поліпшують турнірне становище.

Здивував і «Металург», відчутно поступившись у Сімферополі. Либонь, запорізький клуб потрапив у широку смугу невдач.

Цього разу вболівальники мали чималу втіху від великої кількості забитих м'ячів. Їх побувало у воротах 22! І чотири з них - на рахунку киянина Сергія Реброва, який тепер із 10 м'ячами очолює список найкращих бомбардирів чемпіонату. Перший м'яч у поєдинку проти криворіжців Сергій забив, отримавши довгий пас зі своєї половини поля, і, опинившись на оперативному просторі, вчасно і влучно пробив, не давши отямитися захисникам і воротареві Валерію Воробйову. Потім Ребров чітко реалізував пенальті, призначений за те, що збили Юрія Калитвинцева. Третій гол в'юнкий форвард провів ударом із розвороту після чудової передачі Калитвинцева. Нарешті, вчетверте він примусив капітулювати суперника, сильно пробивши з лінії штрафного.

Утім, не тільки Ребров дуже старався в цьому поєдинку, а й усі динамівці, які виходили на поле. І це не дивно, бо за їхньою грою пильно спостерігав Валерій Лобановський.

Наступний тур відбудеться 21 жовтня.

Тепер про справи кубкові. Матчі 1/8 фіналу відбудуться 17 жовтня: Кремінь—Металург З, Дніпро—Торпедо, Нива Вц—Динамо, Зірка-НІБАС—Шахтар, Карпати Л—Волинь, Чорноморець—Карпати М, ЦСКА—Поліграфтехніка, Ворскла—Хімік С. 1/4 фіналу складатиметься з двох поєдинків (вдома і на виїзді). Вони відбудуться 30 жовтня і 13 листопада.

Лобановського вітали шампанським

Як уже ми повідомили, минулої п'ятниці відбулася прес-конференція президента АТ «ФК «Динамо», Київ» Григорія Суркіса, який прийшов на зустріч із журналістами разом із Валерієм Лобановським. Григорій Михайлович розповів, що протягом двох годин тривало засідання ради клубу, на якому Валерій Васильович виклав свої плани. Усі потім підняли келихи шампанського за повернення видатного тренера. Контракт із ним буде підписано на два роки. До речі, так захотів сам майстер.

Через кілька днів він полетить до Кувейту, щоб уладнати справи. А потім уже остаточно повернеться додому.

—Коли ж визріло рішення запросити Лобановського? — запитали Г. Суркіса.

—11 грудня 1994 року після матчу Ліги чемпіонів, програного мюнхенській «Баварії» 1:4 пан Сабо поклав на мій стіл заяву про відставку. На той момент ми вже перебували в творчому пошуку. Неодноразово розмовляли з Валерієм Васильовичем Лобановським під час його приїздів до Киева, вели консультації й телефоном. Однак справу гальмував його контракт із Федерацією футболу Кувейту. І були досить вагомі причини не розривати ту угоду достроково.

—А що ж із підписаним договором нинішніх тренерів команди про колективну відповідальність?

—Ніяких паперів ніхто не підписував. Була усна домовленість. Її суть полягає ось у чому: якщо головний тренер з якихось причин залишає колектив, то його помічники роблять те ж саме. Мова про Сабо, Павлова, Дем'яненка, Михайлова та Зуєва. Сьогодні ми вже маємо нового головного тренера — Валерія Лобановського. Названі фахівці повинні довести команду до фінішу першого кола чемпіонату. А вже тоді вирішувати Валерієві Васильовичу — кого залишати у колективі, кого — ні. Керівництво не буде нав'язувати Лобановському ніяких кандидатур. Поки що він залучив до роботи Анатолія Пузача, котрий уже вивчає ситуацію.

А потім на численні запитання журналістів відповідав Валерій Лобановський. Інтерв'ю з ним ми опублікуємо в одному з наступних чисел нашої газети.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Інформація про п'ятий випуск акцій

акціонерно-комерційного банку «Фінбанк» Одеси

Відкрито передплату акцій банку

Акціонерний комерційний банк «Фінбанк» Одеси (скорочено — АКБ «Фінбанк») засновано як відкрите акціонерне товариство відповідно до рішення загальних зборів акціонерів-засновників (протокол № 1 від 27 серпня 1993 року).

АКБ «Фінбанк» зареєстрований Національним банком України (реєстраційний № 223 від 24 грудня 1993 року).

Чисельність службовців банку за станом на 1 вересня становить 22 особи.

Першу емісію зареєстровано Міністерством фінансів України 8 лютого 1994 року (реєстраційний № 44/1/94) на суму 1 200 000 000 крб. (12 000 гривень), 12 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 000 крб. (1 гривня) кожна.

Другу емісію зареєстровано Міністерством фінансів України 2 серпня 1994 року (реєстраційний № 309/1/94) на суму 3 800 000 000 крб. (38 000 гривень), 38 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 000 крб. (1 гривня) кожна.

Третю емісію зареєстровано Міністерством фінансів України 12 липня 1995 року (реєстраційний № 258/1/95) на суму 5 000 000 000 крб. (50 000 гривень), 50 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 000 крб. (1 гривня) кожна.

Четверту емісію зареєстровано Міністерством фінансів України 21 березня 1996 року (реєстраційний № 158/1/96) на суму 90 000 000 000 крб. (900 000 гривень), 900 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 100 000 крб. (1 гривня) кожна.

Всього випущено 1 000 000 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня кожна. Передплату акцій здійснювали шляхом відкритого розміщення їх серед юридичних та фізичних осіб в Україні. Привілейованих акцій немає.

Баланс АКБ «Фінбанк» (гривні)

	01.01.96	01.07.96	01.10.96
АКТИВ			
1. Каса і кореспондентський рахунок в НБУ	1936600	1 406360	849772
2. Надані кредити	759000	1379700	1431950
3. Кредити, надані іншим банкам	450000	60000	60000
4. Основні кошти та господарський інвентар	60890	328020	383208
5. Дебітори банку	2080	8410	32
6. Відлучені кошти від прибутку	590960	371480	605447
7. Інші активи	30900	66240	101964
8. Цінні папери	—	503420	712404
Баланс	**3830430**	**4123630**	**3944777**
ПАСИВ			
1. Статутний фонд	1000000	1000000	1000000
2. Резервний фонд	85000	110000	125000
3. Інші фонди	195130	593800	714403
4. Кошти на рахунках клієнтів	1899620	1849550	1353270
5. Вклади та депозити	9330	11590	13814
6. Кредитори	23530	20970	30879
7. Доходи майбутніх періодів	25160	61910	47245
8. Інші пасиви	1700	4330	54719
9. Кредити інших банків	—	100000	—
10. Прибуток	590960	371480	605447
Баланс	**3830430**	**41236300**	**3944777**

Вищим органом управління АКБ «Фінбанк» є загальні збори акціонерів, до виняткової компетенції яких належать: внесення змін до Статуту банку, затвердження річних рахунків, балансу, рахунку прибутку і видатків, обрання ради банку, правління банку, ревізійної комісії, призначення аудитора.

У проміжках часу між загальними зборами акціонерів вищим органом управління банку є рада банку, яка здійснює контроль за діяльністю правління банку та за рішенням загальних зборів акціонерів виконує окремі функції, які належать до компетенції загальних зборів акціонерів.

Предмет і мета діяльності банку — використання залучених і власних кредитних ресурсів банку на фінансування програм приватизації, розвитку підприємств різноманітних форм власності, насичення ринку товарами народного вжитку, прискорення розрахунків. Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, виконуються. Банк не має простроченої заборгованості перед кредиторами і щодо заборгованості перед бюджетом.

П'ятий випуск акцій банку на суму 1 300 000 гривень провадиться згідно з рішенням загальних зборів акціонерів (протокол № 11 від 03.09.1996 р.) з метою збільшення статутного фонду.

Фінансові ресурси, залучені від емісії, буде використано для розширення можливостей банку щодо надання банківських послуг, захисту інтересів акціонерів, клієнтів та вкладників банку.

Плановано випустити прості іменні акції кількістю 1 170 000 штук номінальною вартістю 1 гривня та іменні привілейовані акції кількістю 130000 штук номінальною вартістю 1 гривня.

Серії і порядкові номери акцій: — серія V-E — з 0000001 по 1170000; — серія V-F — з 1170001 по 1300000.

Прості іменні акції п'ятого випуску розміщуються у вільному продажу серед юридичних і фізичних осіб України відповідно до чинного законодавства за їх номінальною вартістю.

Переважне право на придбання акцій п'ятої емісії мають засновники, акціонери і працівники банку.

Прості іменні акції надають їхнім власникам право:

— брати участь в управлінні справами банку особисто або через своїх представників на загальних зборах акціонерів (утримання однієї акції дає право одного голосу);

— одержувати частину прибутку (дивіденди) від діяльності банку;

— отримувати повну інформацію про діяльність банку, зокрема, ознайомлюватися з даними бухгалтерського обліку та звітності;

— вийти в установленому законодавством порядку із банку.

Утримувачі акцій мають переважне право на одержання будь-яких видів послуг, що їх надає банк.

Привілейовані акції не дають права голосу. Власники привілейованих акцій мають переважне право на отримання дивідендів. За рішенням загальних зборів акціонерів, власникам привілейованих акцій можуть надаватися додаткові пільги. Привілейовані акції випускають з фіксованими дивідендами, які не можуть бути менше, ніж дивіденди за простими акціями.

Передплата акцій провадиться в такий термін: початок — 28 жовтня 1996 року, закінчення — 28 квітня 1997 року.

Оплата акцій здійснюється на підставі укладеного договору-заявки на придбання акцій АКБ «Фінбанк». Акції банк реалізує самостійно, без послуг торговців цінними паперами.

Загальні збори акціонерів можуть прийняти рішення: про дострокове завершення передплати в разі досягнення більш як 60% від оголошеної суми; про прийняття фактично набраної суми на дату завершення передплати.

У разі якщо передплата перевищує розмір заявленого статутного фонду, рішення про прийняття або відхилення зайвої передплати приймають загальні збори акціонерів.

Повернення внесків відбувається протягом 30 днів після проведення зборів.

Збільшення статутного фонду банку здійснюється шляхом випуску нових акцій за рішенням загальних зборів акціонерів. Збільшення статутного фонду банку може бути здійснено за рішенням правління банку, але не більш як на 1/3. У разі випуску нових акцій власники раніше випущених акцій мають переважне право на їх придбання.

Зменшення статутного фонду банку здійснюється у формі скорочення кількості акцій шляхом викупу частини акцій у їх отримувачів з метою анулювання акцій за погодженням з Національним банком України.

Акції оплачуються в національній та іноземній валюті. Незалежно від форм внесеного вкладу вартість акцій виражається в національній валюті з перерахунком суми вкладу в іноземній валюті за курсом Національного банку України на день купівлі. Передплатниками акцій можуть бути юридичні та фізичні особи.

Рух акцій обов'язково фіксується у Книзі реєстрації акцій банку. Продаж або відчуження акцій здійснюються за рішенням утримувачів акцій і не потребують згоди інших акціонерів.

Акціонери можуть вчасно повідомляти банкові про зміни свого місцеперебування (поштових та банківських реквізитів). Банк не несе відповідальності за невчасне виконання своїх зобов'язань, якщо до його відома не було доведено про вищезгадані зміни.

Після сплати повної вартості заявлених акцій акціонерові видають не пізніше року сертифікат акцій, який є свідоцтвом володіння з означеною в ньому кількістю акцій банку.

Під час передплати акцій передплатник повинен оплатити не менш як 30% вартості акцій.

У разі невикуплення акцій (протягом трьох місяців прострочення) їх анулюють, статутний фонд зменшується на величину невикуплених акцій відповідно до чинного законодавства.

Внески приймають на рахунок № 010901 в АКБ «Фінбанк» Одеси, МФО 328685.

Чинники ризику в діловій діяльності банку, які зможуть призвести до зниження рівня дивідендів, полягають у можливих негативних змінах у податковій політиці вищих органів влади, Національного банку України щодо банків.

Порядок виплати дивідендів визначають загальні збори акціонерів згідно з чинним законодавством.

Розмір оплачуваних дивідендів визначають загальні збори акціонерів раз на рік, у місячний термін після проведення загальних зборів акціонерів, за результатами підсумків фінансового року.

Юридична адреса й адреса для передплати: Україна, 270032, Одеса, пр-т Шевченка, 4, тел.: 63-27-61, 28-03-85, 22-08-37, 28-06-13.

Голова правління АКБ «Фінбанк» В. В. Драгомиров.

У номер

● *Одеса*

Марина — не ім'я, а мистецтво

Міжнародна виставка-конкурс художників-мариністів відбулася в Одесі. Свої твори на морську тему глядачів та журі представили понад 70 митців з України, Росії, Болгарії, Молдови, Японії, Бельгії, Іспанії, Китаю, Ірландії у трьох номінаціях: живопис, графіка та судномоделювання. Серед відзначених преміями найбільше одеситів, яким у роботі всіляко сприяє Морська художня галерея, очолювана Тетяною Біновською. Успіх першої виставки дає підстави сподіватися, що Одеса стане міжнародним центром маринiстики.

● *Запоріжжя*

Рідшають лави визволителів

53 роки тому, 14 жовтня — на свято Покрови Пресвятої Богородиці — Запоріжжя було визволене від німецько-фашистських загарбників.

Цього дня голова міської ради народних депутатів Олександр Головко зустрівся з учасниками далеких подій. На жаль, їх лави рідшають: нині в обласному центрі проживають усього 286 учасників визволення міста.

Мітинги та покладання вінків відбулися учора біля меморіалу «Скорботна мати», на могилах загиблих воїнів-визволителів в усіх районах міста.

● *Луцьк*

Жодного місяця без ярмарку

Завершився другий україно-угорський ярмарок «Міст—Шанс-96», який провели фірма «Едам-світ» і Бюро торгового представника Угорщини в Україні.

24 угорські фірми привезли в Луцьк чимало товарів —від шкарпеток до будівельних матеріалів. Українські торговельні організації уклали кілька вигідних угод з угорськими підприємствами, а також домовилися про те, що наші товаровиробники братимуть участь в ярмарках, які проходитимуть в Угорщині.

А мешканці обласного центру з нетерпінням чекають наступного ярмарку, на який фірма «Едам-світ» запрошує всіх, хто вирощує і переробляє сільгосппродукцію. Він матиме назву «Урожай-96» і проходитиме з 12 по 17 листопада.

Надходить багато заявок від польських, румунських, словацьких, угорських і українських фірм на участь у великому Різдвяному ярмарку. От де можна буде придбати гарні подарунки для рідних і друзів до свята!

Співи в обіймах міста золотого

Ще НЕ встигли відлунати під склепіннями костелу Святого Олександра голоси хору «Київ» —співаки виступили у храмі в рамках міжнародного фестивалю «Київ Мюзик Фест» — і ось камерний хор уже розправляє крила для нової музичної події. Це — концерт, що відбудеться 17 жовтня у Театрі юного глядача на Липках.

Звуки музики

«Перину» для наступної акції, що носитиме назву «В обіймах золотоверхого Києва», заздалегідь готує Почесний комітет з організації концерту. Цей комітет очолили голова Правління Національного Банку Віктор Ющенко, Надзвичайний і Повноважний Посол США Вільям Грін Міллер та Андрій Вітер — представник компанії «Romyr and Associates». Серед організаторів — західні підприємці та дипломати.

Прес-конференція, на якій ішлося про майбутній концерт, зібрала в ТЮГу в числі ініціаторів заходу американського посла, радника британського посольства Раймонда Асквіда, начальника міськуправління культури Олександра Биструшкіна, адміністративного директора хору Миколу Трофимова.

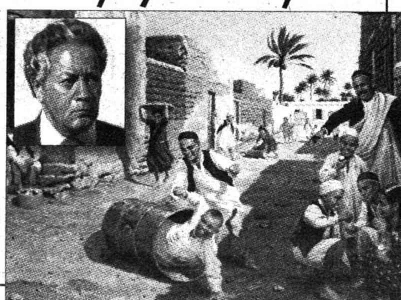
Учасники зустрічі послухали невеликий концерт за участю камерного хору, а потім пригадали його попередні перемоги. За шість років існування хор утвердився на численних авторитетних конкурсах. А 1993 року за отримання найвищої кількості конкурсних балів «Київ» занесено до Книги рекордів Гіннесса.

Колектив на сьогодні записав 5 компакт-дисків української та зарубіжної музики. Як повідомив громаді диригент хору Микола Гобдич, мріємо на найближче завтра є запис компактів та касет з національною церковною музикою, зокрема — кінця 20-го століття. Окрім цього, музиканти продовжать дослідження із старовинної музики. Плановано навіть створити централізовану національну хорову бібліотеку з метою відродження унікальних вітчизняних нотних рукописів, починаючи від 16-го століття.

Організатори жовтневого концерту з сумом констатують, що останню зарплату хор отримав ще у червні. Тим охочіше вони бажають надати спонсорську допомогу вокалістам. Щоправда, ніяк не дочекаються благодійники закону Верховної Ради про пільгове оподаткування спонсорів, що жертвують гроші на культуру.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Культурне турне до берегів Середземномор'я

В Українському домі тривали дні україно-лівійської дружби. Культурну акцію було присвячено 27-м роковинам революції у Лівії. За сприяння народного бюро Лівії та асоціації україно-лівійської дружби кияни та гості столиці могли ознайомитися з експозицією відомого художника Ауада Абеда. За словами посла Лівії в Україні пана Муфтаха Аль Фейтурі, полотна майстра з фотографічною точністю передають життя, побут, культурні традиції народу. У мозаїчному миготінні постмодернізму вражає реалізм картин. Роботи художника випромінюють світло, тепло, добро та щастя.

Сьогодні не кожний співвітчизник може дозволити собі туристичну поїздку до берегів Середземномор'я. Виставка — маленьке віконце, через яке ми побачимо Лівію та її доброзичливий народ. А на відкритті можна було ще й почути мелодії далекої країни у виконанні музичного колективу «Аль Хаям».

Ольга ВАУЛІНА.

Ще зі шкільної лави — академіки

У Чернівцях з ініціативи управління освіти облдержадміністрації відкрито Буковинську малу академію наук. Цей заклад поставив собі за мету бути опікуном обдарованої учнівської молоді. До виховання вундеркіндів будуть широко залучати кращих науковців краю, зокрема професорсько-викладацький склад Чернівецького держуніверситету імені Юрія Федьковича.

При академії діятимуть шість факультетів. До першого набору шляхом тестування відібрано більш як сто юнаків і дівчат з Буковини.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Центр сміхотерапії – у Придністров'ї

У місті над Смотричем — Кам'янці-Подільському — уже стали традиційними щорічні свята сатири і гумору. Зазвичай їх приурочують до річниці від дня народження батька української байки Микити Годованця. Сюди, на гостинну землю Микити Павловича, приїздять письменники не лише з Поділля, а й з усієї України. Виступають у трудових колективах перед численною аудиторією, читають твори патріарха української байки і власні гуморески, сатиричні мініатюри. Цього дня Придністров'я стає справжньою столицею сміху, дотепів та гумору.

Цьорічне свято, що відбувалося у Кам'янець-Подільському будинку культури, крім традиційних гуморин, було наповнене улюбленими піснями Микити Павловича у виконанні самодіяльних та професійних співаків, спогадами рідних байкаря. Було також вручено обласну літературну премію імені Годованця місцевому письменникові, редактору газети «Край Кам'янецький» Мар'янові Красуцькому за повість про Микиту Годованця «За Колимою сонце сходить» та багаторічну літературну творчість, зокрема книги «Репресовані безвинно» та «Судний день».

Михайло ВАСИЛАШКО.

Хмельницька область.

Ставка на фуете

МАЙЖЕ на тиждень звичне театральне життя Національної опери України завмерло. Натомість до пізньої ночі на сцені змінюють один одного молоденькі балерини і танцівники, а за лаштунками — хвилювання, очі, що напружено стежать за суперниками, останні напутні слова репетиторів, сльози і радощі. Тут триває II Міжнародний конкурс балету імені Сержа Лифаря.

Отож усупереч усім економічним негараздам культурної сфери (навіть артистам Національної опери два місяці не платять зарплату) конкурс відбувся і вдруге. Він повернув ім'я видатного киянина, танцівника та хореографа, який понад тридцять років був прем'єром паризької «Гранд-опера», автора понад 200 балетів і дивертисментів. Серед учасників — 117 молодих артистів балету та хореографів з 21 країни. Він відкриває нові імена і дарує зустрічі з корифеями. Судити конкурсантів прибула із Франції Ніна Вирубова, учениця і партнерка Сержа Лифаря. До речі, вона повідомила, що готова поставити на українській сцені фрагменти з його балетів. Адже досі в нашій країні немає жодної постановки всесвітньо відомого хореографа. Завтра у Київському коледжі зв'язку відбудеться прем'єра фільму Д. Делуша про Вирубову.

У складі журі, яке очолив президент Міжнародної асоціації діячів хореографії Юрій Григорович (Росія), і двоє «танцюючих» українських солістів — народні артисти України Вадим Писарев і Віктор Яременко. А також вже знайомі з першого конкурсу наші колишні земляки: Галина Самсова, нині художній керівник Шотландського королівського балету та Алекс Урсуляк, директор Штутгартської академії балету.

Про набутки і результати говорити поки що рано: фінал відбудеться завтра. Одне слово, попереду ще багато подій, запланованих для балетоманів фундаторами, — Міністерством культури і мистецтв, Київською міськдержадміністрацією, Національною оперою України, Асоціацією діячів хореографічного мистецтва — зустрічі, концерти місцевих і приїжджих «зірок», гастролі французького театру «Де Капітоль». І, звісно, непередбачених.

Юліана ШЕВЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ **ТЕЛЕФОНИ:** для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 226015.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311194.